

Izhaja

Vsaki petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista „Mir“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.
Osební pogovor od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvu lista „Mir“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

MIR

Glasi lo koroških Slovencev

Leto XXX.

Celovec, 8. malega travna 1911.

Št. 14.

Slovenskemu ljudstvu!

Državni zbor je razpuščen. Podpisani poslanci Vseslovenske ljudske stranke polagajo svoje mandate v roke svojih volilcev. Jasnega očesa gledajo na svoje delo in z mirno vestjo pričakujejo sodbe svojega ljudstva. V nebrojnih shodih ste, cenjeni volilci, v navdušenem soglasju odobravalí našo politiko in se veselili naših uspehov, nešteto krat nam je Vaše zaupanje vlivalo novega poguma v našem boju za Vašo staro pravdo. Zahvaljamo Vas danes za vse izraze Vaše ljubezni in Vaše zvestobe, ki dokazujejo, kako nepremagljiva stoji naša stranka, za katere prve služabnike smo se šteli mi kot Vaši zastopniki v državnem zboru.

Prezirano si bilo slovensko ljudstvo, z zaničevanjem so te ometavali narodni nasprotniki, z viška je gledalo nate tuje ti uradništvo. Naš prvi namem je bil dvigniti tvoj pomen. In to se je posrečilo. Brez pretiravanja smemo trditi, da te danes pozna cela naša država, da te upvažujejo narodi in stranke v nji, da jih ni malo, ki se te boje.

Tvoji zastopniki so zvesto branili vse, kar je tebi svetega in pokazali so večkrat, da ne klonejo svojih glav pred nikomur na svetu, kadar gre za tvoje pravice. Bilo se je mnogo hudih bojev, ki so v njih tvoji poslanci stali v ospredju in pod vodstvom svojega načelnika pokazali strankam in vladi, da je zedinjeno slovensko in hrvatsko ljudstvo nevpogljiva sila, ki mora računati ž njo dunajski parlament in avstrijska vlada.

Štiri leta je doživela prva zbornica, izvoljena po splošni in enaki volilni pravici. Dovolj za prvič! Pokazala je svežo, mlado moč, zmisel za državo in ljudstvo, zlasti pa zmisel za ustavno življenje. Zdravo delovanje v državnem zboru je započeto z izpremembro poslovnika, pri kateri so v prvi vrsti sodelovali Vaši poslanci. Izpričalo se je pa tudi, da se v Avstriji ne da vladati proti veri in cerkvi, ne proti kmetu, pa tudi ne brez Slovanov.

Politična zavednost se je izredno povečala. Ljudstvo ve, da je država zavoljo njega, in da ima

državno uradništvo edini namen služiti ljudskemu blagru. V ti zavednosti koraka ogromna množica, ki je zbrana v Vseslovenski ljudski stranki, na prvem mestu. Vaši poslanci so ponosni na Vas, dragi somišljeniki, ker vedo, da tako politično zrelo, tako načelno zedinjena četa ne more biti premagana.

Grehi prejšnjih dob še niso izbrisani. Še vedno se plazi med našimi narodnimi nasprotniki in med enim delom uradništva nespametna misel, da smo Slovenci manj vredni od drugih, še vedno sanjarijo nekatere stranke o predpravicah uradništva nad ljudstvom, mest nad kmeti, Nemcev nad Slovani. Te zmote so krive, da je državna zbornica dve leti pred ustavnim koncem dokončala svoje delo.

Zato pozdravljamo bližnji volilni boj, ki bo izčistil zrak in razbil mnogo starih zmot. V Vaši domovini bo brez dvojbe dokazal, da je Vseslovenska ljudska stranka enakopravna zveza vseh stanov našega ljudstva, da je v njenem taboru ves slovenski narod.

Hvaležni se spominjamo svojih najožjih prijateljev, pravaških zastopnikov hrvaškega naroda, ki so se z nami enih misli in enega srca združili v eno četo in se zavedamo, da je ta zveza začetek nove srečnejše dobe za ves slovanski jug naše države. Zahvaljamo tudi zastopnike čeških kmetov in vse stranke Slovanske zveze, ki so nas podpirale v našem boju. Hvaležnega spomina na nje ne izbriše nobena sila iz naših src.

Štiri leta našega dela in naših bojev so minula. Čisto smo ohranili zastavo Vseslovenske ljudske stranke, ki ste nam jo izročili v varstvo. Moč nam je krepila zavest, da uživamo Vaše zaupanje, in da je svet boj za duševni in gmotni blagor naše lepe domovine in njenega ljudstva. Lahko se je bojevali s tako zvesto armado, kakor je naša Vseslovenska ljudska stranka. Zvesta sebi, zvesta ljudstvu, ki je ustanovljena zanj, pojde v nove boje in k novim zmagam. Živela!

G. deželni poslanec Grafenauer je poročal o razpustu državnega zbora. Izvajal je sledeče misli: Štiriletni boj smo bili na Dunaju in priborili smo, kar je bilo neobhodno potrebno, namreč — razpust državnega zbora. (Živahno odobravanje.) S poslanci, izvoljenimi na podlagi splošne in enake volilne pravice, se je položaj v državnem zboru predruščil, a vlada je stala in stoji še danes v starih črevljih. (Burna veselost.) Ministri menda menijo, da je med prejšnjim in sedanjim parlamentom edina razlika ta, da je bilo prej 425, sedaj pa 516 poslancev. Poslanci hočejo izvajevati pravice narodu, a ministri si mislijo, pravico imamo mi. Tem načelom primerna je bila tudi vsa vladna umetnost Bienenrthova, ki je obstala v tem, da je državni zbor — odgodil, zaključil in sedaj razpustil. (Veselost.) Ker ministri niso razumeli poslancev, smo prišli navskriž.

Nemci so se v državnem zboru združili, a ne iz načel, ampak iz mržnje do Slovanov. Krščanski socialci in liberalci so se našli, kakor stoji v sv. pismu: „In postala sta prijatelja še isti dan!“ (Bučna veselost.) Zato smo se tudi Slovani združili. (Odobravanje.)

Vlada je poslancem obljubovala 45 let pravice, in poslanci so hodili poslušati, kaj vlada hoče; sedaj enkrat pa mora vlada poslušati, kar hočemo mi. (Odobravanje.) Pri nas na Koroškem so še slepci, ki vidijo samo to, česar mi nismo dobili od vlade, ne vidijo pa, da tudi tisti, ki so šli z vlado, niso od vlade ničesar dobili. (Res je!)

Slovani smo v državnem zboru pokazali, da smo dobri Avstrijci. Ko se je šlo za priklopljenje Bosne in Hercegovine, smo ravno **Slovenci pokazali, da smo patrioti in tudi Slovenci smo bili, ki smo Avstrijo rešili v — 4 urah!**

Glede spremembe poslovnika je stavil predlog Slovenec g. dr. Krek, in predlog je bil sprejet; nemški vladni „Freisinn“ je pa gledal in žaloval: Zdaj ne bomo mogli v državnem zboru več streljati z revolverji, ne tinte metati, ne s policijo Slované iz zbornice metati. Ko je hotela vlada bosenskega kmeta prodati mažarskim židom, smo bili zopet Slovenci, ki smo jih rešili. (Burno odobravanje.) Dr. Šusteršič (živio-klici) nas je zmagoslavno vodil. Ne hvalimo se, toda rečem, da slovenske poslance občuduje ves državni zbor in danes vedno vpraševa, kaj bo storil „Slovenski klub“? Ko se je „Slovanska Jednota“ zrahljala, smo jo napravili še enkrat, trdnjše od prejšnje. (Dobro-klici.) Zato so se nas začeli bati. Pod klobuk so menili spraviti 75 milijonov posojila in proračun. Slovani smo vedeli, kaj bi bilo storiti, da bi ne bilo treba naložiti novih davkov. A Nemci so mislili samo nato, kako bi Slované spravili ob veljavo. **Slovani pa danes ne potrebujemo več nobenega jerobstva in smo dokazali, da smo zmožni, pa tudi dovolj močni, da v Avstriji tudi vladamo!** (Ploskanje.) **Mi ne pravimo, da Nemec ne sme vladati, ampak da ne sme nadvladati!** (Živahno odobravanje.) Danes sta izmed 12 ministrov samo dva ministra Slované. (Medklic: toda kakšna!) Mi zahtevamo 6 ministrov; polovico mi, polovico Nemci. (Klic: Saj ste tako skromni!) Gotovo! Kakor Čehi pri pogajanju z Nemci. Ne zahtevamo pa samo ministrov, ampak tudi spremembo sistema. Z ministri samimi nam še ni nič pomagano. Če smo kaj prosili, se nam je obljubilo, pa ne izpolnilo. Obljubovalo se je za to, da bi poslanci dali vladi, kar je od njih tirjala. Vlada je bila v škripeh, ker je imela strašno malo manjšino. Zgodilo se je, da so trije ministri glasovali za vlado, da je dobila vlada par glasov večine. Zato bi Bienenrth že davno moral iti, mislil si je pa, boljše je biti minister kakor pa samo baron. Drži ga skrivna moč, ki je pa poslancem znana!

Dr. Šusteršič
Dr. Benkovič
Demšar
Fon
Gostinčar
Grafenauer

Dr. Gregorčič
Dr. Hočevnar
Jaklič
Jarc
Dr. Korošec
Dr. Krek

Pišek
Pogačnik
Povše
Roškar
Dr. Verstovšek
Dr. Žitnik

Prvi začetek volilnega gibanja.

Še predno je došla v Celovec vest, da je državni zbor razpuščen, so se že odposlala iz Celovca vabila na zaupni shod dne 2. t. m. v Celovcu zastopnikom iz vseh krajev slovenskega dela Koroške, da se posvetujejo o predpripravih za bodoče, neizogibne volitve za državni zbor. Shoda zaupnikov se ni sklicalo, ker bodo v doglednem času gospodje zaupniki itak morali v Celovec in bi za marsikoga težavno bilo, hoditi dvakrat v Celovec.

Shod je otvoril g. dr. Brejc, ki je razložil, zakaj je sklical zastopnike iz cele slovenske Koroške, ki so se skorodane polnoštevilno zbrali. Poudarjal je, da je poglobitni vzrok razpusta državnega zbora vladoželjnost in samopašnost nemškega „Freisinna“, ki hoče tudi še sedaj v državnem zboru sam gospodariti, kakor pred 40 leti, ko je imel še večino. Moč in vlada nemških uradnikov, ki so nositelji te vladoželjne domišljavosti, se bo moralo streti. (Dobro-klici!) Koroški

Slovenci bomo šli z veseljem v volilni boj kot v protest proti krivicam, ki so se nam godile zadnje čase. Govornik spominja le na uradniške provokacije na celovškem kolodvoru, kjer vlada dajo kiklje. Koroške oblasti se ne zmenijo za odloke višjih inštanč, če jim niso pogodu. Šolska oblast na pr. se ne zgane zaradi šole v Strojni, kakor da bi ne bilo že govorilo državno sodišče na Dunaju. Nemški nacionalci kričijo da Slovencev ni in so jih po tej paroli tudi šteli, vendar so pa iz strahu pred — Slovenci razdelili volilne okraje tako, da Slovenci ne morejo razviti svojih moči, da vsled nemških većin v teh volilnih okrajih ne morejo pokazati, da še živijo. Ne samo, da so nasprotniki slovenski del dežele zanemarjali, celo gospodarskega razvoja na podlagi samopomoči Slovincem niso privoščili in so v ta namen ustanovili deželni kulturni svet. Krono nasilstev so si pa nadeli s tem, da so pri svojem zvestem slugi baronu Heinu dosegli razpust političnega društva, da bi ljudsko štetje izvedli nemoteno in bi lumparije ljudskega štetja ne bile zabeležene v aktih. (Živahno odobravanje.)

Z nagodbo z Ogri smo bili takoj gotovi, in Ogri so se čudili, da smo bili prej gotovi kakor oni. Tedaj smo namreč Slovani pridno sodelovali, med njimi tudi jaz, ki sem bil izvoljen v nagodbeni odsek. Slovani smo delovali marljivo, a ko smo videli, kaj imamo od vlade pričakovati, nam je prešlo veselje, delati za tako vladu. In ker nismo več zahajali v odseke kakor prej, so postajali odseki nesklepčni. Vladna večina sama ni bila zmožna vladati, Bienenrth pa se ni udal, ker so Nemci vse pravice nasproti Slovanom smatrali za koncesije. Kaj smo trpeli na Koroškem, vsi veste. Če pa bi nam vlada dala, kar nam gre po postavi, bi bile to — koncesije. Ko bi bili krščanski socialci storili svojo načelno dolžnost, bi bil Bienenrth že zdavna šel. Tako so se objemali Bienenrth in njegove stranke, a mi smo sklenili, da objamemo oba in ju zadušimo. In tako bivši poslanci sedaj apeliramo na ljudstvo. (Burno odobravanje.)

S takim državnim zborom, ki samo dijete pobira, ni nič in je boljše, da gre danes kakor jutri. Zato je tudi šel. Pojdimo v volilni boj z edinostjo! Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi, a delo in trud nam nebo blagoslovi! (Živahno odobravanje.)

Dr. Brejc je poudarjal, da je sveta dolžnost, da izrečemo „Slovenskemu klubu“, njegovemu predsedniku in svojemu poslancu svojo prisrčno zahvalo. Sam presvetli cesar je v najzadnjem času Slovence tako odlikoval kakor noben drug narod v Avstriji. Izmed vseh poslancev je pri slovesni pojedini pozdravil edino načelnika „Slovenskega kluba“, g. dr. Šusteršiča. To se je tako opazilo, da je nemški „Freisinn“ potreboval teden dni, da je prišel do sape. To je pomenilo, da se za Slovence pripravlja nova zgodovina. Reči moramo, da tisti klub in načelnik, ki so znali tako postopati, da so kot taka manjšina dobili tak ugled, zaslužita, da jim ob koncu njihovega delovanja izrečemo zahvalo. (Navdušeno ploskanje.) Nato je shod soglasno in z navdušenjem **odobril postopanje „Slovenskega kluba“ ter klubu, njega načelniku dr. Šusteršiču in poslancu koroških Slovencev Grafenauerju izrekel popolno priznanje in zaupanje.**

Urednik Smodej je poročal o taktiki vlade z ozirom na razpust državnega zbora, opozarjal na ljubimkovanje krščanskosocialne in nemškonalne stranke, ki se pogajajo za kompromis. Predlagal je, da se izvoli za celo Koroško osrednji volilni odbor, iz njega pa izvoli izvršilni ali eksekutivni odbor z g. **dr. Brejcem kot načelnikom** (na katerega se naj v volilnem gibanju naslavlja pisma). Predlog je bil sprejet.

V debato o volilnem gibanju, ki je bila zelo živahna, so razven omenjenih govornikov posegli v večji meri gg. dr. Arnejc, Bayer, dr. Rožič, Gril, Dobrovc in drugi.

Za kandidata slovenskega volilnega okraja je bil soglasno in z velikim navdušenjem proglašen g. Grafenauer.

Shod zastopnikov je tudi sklenil, udeležiti se volilnega boja na celi črti z največjo živahnostjo.

Končno je bil z velikim navdušenjem in soglasno sprejet predlog g. Bayerja, s katerim se izreka **bivšemu predsedniku razpuščenega**

političnega društva in neustrašenemu voditelju koroških Slovencev, g. dr. Brejcu, za njegovo neumorno delovanje prisrčna zahvala in zaupnica!

Takoj po zborovanju je imel izvršilni odbor svojo prvo sejo. Začetek volilnega boja je torej že storjen. Slovenci, opašimo si meče!

Kaj je treba vsakemu volilcu vedeti?

Razglas volitev in volilnega imenika.

Volilci se obvestijo ob času volitve po deželni uradni listih in po razglasih, ki se morajo nabiti v vseh občinah in voliščih v državi.

Volilce vsake posamezne občine mora imeti župan vpisane v volilni imenik, kojega sme vsakdo vpogledati in si delati beležke. Koliko ur in katere ure vsak dan se ga sme pregledati, določa okr. glavarstvo. Ob razpisu volitev mora na poziv glavarstva narediti še en imenik ter vposlati oba imenika pristojnemu okrajnemu glavarstvu.

Ako okrajno glavarstvo, oziroma deželna vlada, opazi kake nepravilnosti v volilnih imenikih, jih mora uradno popraviti. Od predloženih dveh izvodov se vrne en izvod županu, ki ga mora skozi 14 dni razpoložiti v občinski pisarni (ne na svojem stanovanju, ako to ni obenem občinska pisarna). Ta imenik si sme vsakdo prepisati.

Da je volilni imenik razgrnjen, se mora razglasiti v vseh katastralnih občinah s pripombo, da se smejo kake pritožbe vložiti zoper imenik tekom 14 dni, pričeni s dnevom razglasitve.

Kdo sme voliti?

Voliti sme vsak 24 let stari moški avstrijski državljani, ako v dotični občini že vsaj eno leto stanuje. To leto se računa od tistega dneva nazaj, ko je bila volitev razpisana. Voliti pa ne smejo aktivni vojaki in žandarji, osebe, ki so pod kuro ali imajo variha, ki živijo od javne miloščine, ki so v konkurzu; kaznovani radi hudodelstva ali prestopka tatvine, poverjenja, goljufije, oduševstva, vlačugarstva, kovarstva izgubijo volilno pravico za čas, dokler niso kazni prestali, in pri nekaterih hudodelstvih še za nadaljnih 5 let, pri omenjenih prestopkih pa 3 leta po prestani kazni. Za 6 let izgubi volilno pravico, kdor je bil radi pregreška volilnih sleparij kaznovan. Vsak volilec mora voliti o s e b n o.

Reklamacije.

Vsak volilec ima pravico zahtevati, da se izpuščene volilce v imenik sprejme, neopravičene pa iz imenika izbriše. To se imenuje reklamacija. Čas za reklamacijo je tistih 14 dni, ko je volilni imenik na pregled razpoložen. Reklamira se pri županu in sicer ustmeno ali pismeno in sicer za vsak slučaj p o s e b e j. Če se reklamira raditega, ker se je kakega volilca izpustilo, mora se reklamaciji priložiti tudi listine, ki dokazujejo, da je volilec 24 let star in avstrijski državljani, kar se doseže s krstnim listom, z domovnico, delavsko knjižico itd. Vse reklamacije s prilogami vred so kolka proste.

Vzorac reklamacije:

Gospodu županu

v Šmihelu.

Iz priloženega krstnega in domovinskega lista (delavske, poselske knjižice) se razvidi, da sem več kot 24 let star in avstrijski državljani. Znano je tudi, da v tej občini že več kot eno leto stanujem. Zahtevam tedaj, da se me vpiše v volilni imenik za volitev državnega poslanca in v ta namen mojo pritožbo predložim c. kr. okr. glavarstvu v Velikovcu.

Šmihel, dne . . .

Podpis.

„Ven“ se reklamira kaka oseba, ki nima volilne pravice, s tem, da se v reklamaciji navede vzrok, n. pr. da volilec še ni 24 let star ali da še ne stanuje eno leto v občini itd. Dokazati pa teh vzrokov ni treba. Tistega pa, ki se ga je ven reklamiralo, se mora o tem obvestiti in mora dotični v teku 24 ur potem, ko je bil obveščen, ustmeno ali pismeno ali županu ali okr. glavarstvu o reklamaciji podati izjavo. Reklamacijo mora župan v treh dneh predložiti okr. glavarstvu. Zoper odločbo glavarstva se sme tisti, ki je reklamiral, in tisti, ki se ga reklamacija tiče, pritožiti na c. kr. deželno vladu. Pritožbo je treba v teku treh dni potem, ko se je dostavila odločba okr. glavarstva, vložiti naravnost pri c. kr. okr. glavarstvu.

Vzorec pritožbe na c. kr. deželno vladu:

C. kr. okrajno glavarstvo

v Velikovcu.

Z odločbo z dne . . . 1911, št. . . ., se moji pritožbi, da naj se me vpiše v volilni imenik šmihelske občine za državnozborsko volitev, ni ugodilo.

Zoper to odločbo vlagam sledeč priziv

na c. kr. deželno vladu v Celovcu.

(Tu se na kratko navedejo razlogi priziva.)

Ker je torej dokazano, da imam volilno pravico, prosim, da se prizivu ugodi in potrebno ukrene, da se me pravočasno vpiše v volilni imenik šmihelske občine za državnozborsko volitev leta 1911.

V Šmihelu, . . .

Podpis.

Po preteku 14 dnevnega roka za reklamacije se ne sme nobenega novega volilca več v volilni imenik vpisati. Pač pa ima c. kr. okr. glavarstvo pravico in dolžnost do 24 ur pred volitvijo iz imenika izbrisati osebe, ki sploh nimajo volilne pravice ali pa so jo po preteku reklamacijskega roka izgubile.

O izkaznicah.

C. kr. okr. glavarstvo napravi za vsakega volilca izkaznico ali legitimacijo, ki se mora vsakemu volilcu na njegov dom dostaviti. Če kdo še 24 ur pred volitvijo ni dobil izkaznice, mora iti sam po njo. Kje da se jo dobi, se mora že prej razglasiti. Dostavlja izkaznice ali okr. glavarstvo ali od njega pooblaščen župan. Če je kdo izkaznico izgubil, sme od c. kr. okr. glavarstva terjati novo.

Podlistek.

Stari cerkovnik.

(Pomladanska idila. Ruski spisal V. G. Korolenko. Preložil Janko Kotnik.)

Stemnilo se je.

Majhno selo, ki se je tesno oprijemalo rečice, izgubljač se tam v daljni planjavi, je tonilo v tem tajnostnem somraku, ki so ga polne zvezdnate pomladanske noči, kedar vstaja iz zemlje tenka megla, zgoščujoča senco lesov in zastirajoča širo in prostrano plan s srebrnkastomodro tenčico.

V prirodi je bilo tiho, otožno in globokozamišljena vas je tiho dremala.

Ubožne koče so se jedva razločevale po svojih temnih obrisih druga od druge; tupatam je zaplapolal ogenj; včasih in presledkoma so zaškripala vrata, zalajal je čuvajoči pes in zopet umolknil; sčasoma so jeli prihajati iz lahno šumljajočega lesa posamezne prikazni pešcev, prijahal je jezdec ali pridrdrala telega¹. To so prebivalci posameznih lesnih bivališč, ki se podajajo v cerkev pričakovat pomladanskega praznika.

Cerkvica stoji na griču v sredini vasi. Okna so se že svetila v žarni svetlobi. Stari, visoki in zatemneli stolp se je izgubljal s svojim vrhom v modrini neba.

¹ Telega, se imenuje na Ruskem kmečki voz.

Stopnice zaškripljejo . . . Stari cerkovnik Mihejič stopa v stolp in kmalu bo njegova svetilnica liki žareča zvezda visela v zračnih višinah.

* * *

Težko je bilo starčku plezati navzgor po strmi lestvici. Stare noge mu nočejo več služiti. Čas je že, čas starčku za pokoj; zakaj mu Bog ne pošlje smrti? Pokopal je že sinove, pokopal vnuke, spremljal je v večno domovino stare, spremljal mlade, a sam je ostal še vedno živ. Težko je! . . . Mnogokrat je že pričakoval pomladanskega praznika, ne spominja se več, kolikokrat je čakal nanj prav v tem stolpu. In glej, zopet se je povrnil . . .

Starček je stopil k stolpovi lini ter se naslonil na ograjo. Spodaj, okrog cerkve so samevali v temi grobovi selskega pokopališča; starikavi križi so jih čuvali z razprostrtimi rokami. Tupatam so se klonile nad njimi breze, še nepokrite z listjem . . . Tam izza ograje se je dvigala proti njemu blagodišeča vonjava mladega brstja in zavel je dih z otožnim mirom večnega snu . . .

Kaj bo neki z njim čez leto dni? Ali bo zopet plezal v visočino, prav tja pod bronasti zvon, da z zamolklimi vdarci vzbudi tiho dremačo noč, ali pa bo ležal . . . tam v samotnem kotu pokopališča, pod križem? Bog vé . . . Da, on vé zagotovo, a za sedaj je hotel, da naj še enkrat pozdravi velikonočno jutro. „Slava tebi, gospod!“ — so zašepetale že privajene besede starčkove ustne, in Mihejič se je ozrl gor na nebo, žareče od milijonov zvezd ter se prekrizal . . .

* * *

— Mihejič, hé Mihejič! — je zaklicalo spodaj z močnim in prav tako starikavim glasom. Prileten mož, organist, je zrl kvišku na stolp, predstavljaj roko k mežikajočim, solzenim očem, a vseeno ni mogel zazreti Mihejiča.

— Česa želiš? Tukaj sem! — je odvrnil cerkovnik ter se nagnil malo preko line. — Ali me ne vidiš?

— Ne vidim . . . Toda, ali ni že čas da udariš? Kaj misliš?

Obadva sta pogledala na zvezde. Tisoče božjih ognjev je migljalo nad njima v višini. Plameneči »voz« se je bil dvignil že visoko. Mihejič je meril z očmi. — Ni še, počakaj malo . . . zagotovo vem . . .

Da, on vé. Ne potrebuje nobene ure. Božje zvezde mu povedo, kedaj da pride čas¹. . . zemlja in nebo, sivi oblaki, ki mirno plujejo v višinah, in temni bor, nerazločno šepetajoč in pluskanje v mraku zakrite rečice — vse to mu je znano, vse to zanesljivo znamenje . . . Ni zaman preživel tukaj vsega svojega življenja . . .

Pred njim je oživel davna prošlost . . . Spominja se, kako je prvokrat lezel z očetom na ta stolp . . . Moj Bog, kako dolgo je že od tega časa, in vendar . . . kako kratko obenem! . . . Sam je bil še nežen, plavalas deček . . . Njegove oči so se razgorele; veter — ne tak, ki dviga poulični

¹ Rusi slavé velikonočno vstajenje o polnoči med veliko soboto in velikonočno. Slavnosti, ki so v tem združene, trajajo v nekaterih krajih po ves naslednji teden. Ljudje se takrat pozdravljajo z besedami: „Kristos voskres!“ (Kristus je vstal); nakar se odgovarja: „v istinu voskres!“ (V resnici je vstal). Nato poljubljajo drug drugega v znamenje miru in sprave, in nihče se takemu poljubu ne sme ustavljati.

O volitvi.

Voli se z glasovnicami, ki morajo imeti uradni pečat c. kr. okraj. glavarstva. Če je kdo glasovnico izgubil ali pokvaril, sme terjati drugo od okraj. glavarstva ali na dan volitve od volilnega komisarja. Volilna komisija obstoji za občine z manj kakor 1000 prebivalcev iz 5 članov, za občine z več kakor 1000 prebivalcev iz 7 članov. Dva, oziroma tri člani imenuje obč. odbor, ravno toliko volilni komisar izmed volilcev. Ti štirje, oziroma šesti člani izvolijo petega, oziroma sedmega člana in vsi skupaj izmed sebe predsednika komisije. Volilna komisija odloči, če je kdo res volilec sam ali se samo zanj izdaja, nadalje o veljavnosti glasov; razsodi, če sme kdo glasovati, če se zoper volilno pravico kake v volilni imenik vpisane osebe ugovarja. Zoper tiste, ki nimajo volilne pravice, pa se jih ni pravčasno ven reklamiralo, se ne more ugovarjati, pač pa zoper tiste, ki so volilno pravico izgubili po ugotovitvi volilnega imenika, in če se kdo izdaja za drugega volilca. Na volišču smejo biti samo volilci, ki imajo izkaznice. Po glasovanju se mora vsak odstraniti. Na željo strank pa mora c. kr. okraj. glavarstvo dovoliti, da je pri celem volilnem dejanju, tudi pri štetju v volilnem prostoru navzočih nekaj strankinih zaupnikov. Zaupniki so samo priče volilnega dejanja, ugovarjati smejo toliko, kolikor drugi volilci in kakor vsak drugi volilec, opozarjati volilno komisijo in volilnega komisarja na morebitne nepravilnosti. Če se jim ne ugodí, smejo terjati, da se te pritožbe v volilnem zapisniku zabeležijo. Med volitvijo so prepovedani nagovori na volilce in vsaka drugačna agitacija v volilnem prostoru samem kakor tudi v poslopju, kjer se volitev vrši in v bližnji okolici, ki jo določi c. kr. okr. glavarstvo. Vsak volilec mora pokazati najprej svojo izkaznico, in potem odda predsedniku komisije svojo skupaj zvito glasovnico, ki jo predsednik skupaj zvito položi v volilno posodo. Volitev se konča ob določeni uri, vendar se ne sme izključiti od glasovanja tistih, ki so prišli na volišče, še predno je potekla določena ura.

Neveljavni so glasovi, ki se oddajo na osebe brez volilne pravice, ali ki se oddajo pod kakimi pogoji ali z naročili za kandidata in glasovi, iz katerih ni razločno povzeti, kateri osebi veljajo. Če je na eni glasovnici zapisanih več imen, je glasovnica veljavna, šteje se pa samo prvo zapisano ime. Izvoljen je tisti kandidat, ki je dobil več kakor polovico vseh veljavnih oddanih glasov. Če pa nobeden ni dobil nadpolovične večine, se vrši ožja volitev.

Govor g. drž. poslanca Fr. Grafenauerja v državnem zboru

dne 22. sušca 1911.

Odločna beseda za kmečki stan.

(Dalje.)

Gotovo je, da tudi industrija vzame nam kmetovalcem mnogo delavskih moči. Toda te delavske moči bi se pri socialni politiki lahko nadomestile. Kaj pa je treba, da naši ljudje

prah, ampak lahen, z mirnimi krili visoko nad zemljo veječ — je razmršaval njegove kodrčke... Spodaj, daleč, daleč so se premikale neznatne postavice, lesene hišice so bile istotako majhne, in les se je popolnoma umaknil tja v daljavo, okrogla poljana, na kateri stoji selo, pa se mu je zdela tako velika, skoraj neskončna...

— Da, to je tista poljana — se je nasmehnil sivi starček, ko se je ozrl na majhno poljano pod seboj.

Prav takšno je tudi življenje... V mladosti ne vidiš njegovega konca... In sedaj je tako majhno kakor bi bilo na dlani, od početka do ovega groba, ki si ga je bil poiskal tam v kotu pokopališča. Bliža se čas pokoja — slava tebi zato, o gospod. — Težko je hoditi častno po poti življenja... Mokrotna zemlja, njegova mati, ga bo kmalu sprejela v svoje naročje...

Toda, čas bo že. Še enkrat je pogledal Mihejič na zvezde, snel čepico, in prekrizavši se jel razpletati zamotane zvonske vrvi... V trenutku pa je nočni vzduh vztrepetal od zamolklih udarcev... Drugi, tretji, četrti... drug za drugim so se razlili mogočni in zategli glasovi, doneči in pojoči, po tiho dremajoči predprazniški noči...

Zvon je umolknil. V cerkvi se je pričela služba božja. V prejšnjih letih je Mihejič vedno splezal po lestevici dol ter se postavil kje v kotu, pri vratih, da bi molil in poslušal petje. Sedaj pa je ostal v stolpu. Težko bi bilo zanj; po vsem telesu je čutil neko utrujenost. Sel je na klop ter prisluškal zamolklim odmevom zibajoče se bronovine; globoko se je pri tem zamislil. O čem je mislil? On sam bi niti morda ne mogel

iščejo kruha v Ameriki, Rusiji ali Bosni? Nimamo li v Avstriji dosti lepe in bogate zemlje? Avstrija je država, ki nam nudi vse pogoje za srečno, udobno življenje. Ali ni ravno pri nas v Avstriji vsak dan vse polno tožba, da ravno najboljše moči ne morejo dobiti dela in morajo s trebuchom za kruhom — v tujino.

Pa tudi v šolstvu, katero bom tudi danes nekoliko razmotrival, bi se moralo pač marsikaj spremeniti v tem smislu, da bi se mladina z veseljem oklenila prelepega kmečkega stanu. Seveda dandanes ni dobro biti kmet, toda s kakim profesorjem bi jaz ne šel menjati. (Veslost.) Kajti če bi se razmere normalno razvijale, bi bil kmečki stan častitljiv, ugleden in lep stan. (Pritrjevanje. Poslanec Waldner napravi medklic.) Ne, z vami gospod profesor bi ne šel menjat. (Klic: On je tudi kmet!) Da, on je tudi kmet in ima nekaj od tega; toda če bi jaz mesečno 600 gld. ali 1200 K vlekel kakor on, bi bil jaz na boljšem, kakor on! (Veslost.)

Toda sedaj naj preidem na sedanjo postavodajo. Mi se sedaj posvetujemo o zakonu, ki naj bi tudi kmeta zavaroval, da bi bil za starost preskrbljen. To je kmečko socialno zavarovanje. Kolikor sem imel dosedaj prilike predlogo predstaviti, moram reči, zakon je potreben, a je zopet tako narejen, da bo ravno nam kmetom najmanj koristil.

Predloga je dobra; toda če bistvo sedanjega socialnega zavarovanja (načrt) pregledam, vidim, da je ta predloga nič drugega kot zavarovanje zavarovanih in tolažba žalostnih! — Seveda, vse prednosti, še bolj pa vse hibe te zakonske predloge se bodo pokazale šele potem, ko bo predloga postala zakon — tedaj se bo izkazalo, kaj je pravo in kaj krivično, pošteno in nepošteno! — Razmere ravno v tem oziru so pri nas tako različne, da si je težko napraviti jasno sliko o bodočem kmečkem socialnem zavarovanju. Treba bi bilo dolgo, dobro in temeljito študirati to stvar, toda to more storiti le kak bogataš, ne pa reven poslanec kot sem jaz.

Dalje imamo združni zakon, ki zadeva zadruge. Ta zakon smatram za najboljši, kar se je za ljudstvo sklenilo, toda če vlada hoče, da bo ta zakon prišel ljudstvu v kri in meso, tedaj kličem vladi: Podpiraj, izobražuj ljudstvo! Ljudstvo potrebuje moralne in gnotne podpore (od zgoraj), ljudstvo potrebuje pouka! A vlada sama kaže največkrat ravno za take zakone, ki so največjega življenjskega pomena, najmanj smisla in razuma. Kadar pa so kje ugodne razmere za združništvo, tedaj pa nima denarja! V naši Avstriji se nahaja troje zlo, ki se različno poraja po posameznih kronovinah in volilnih okrajih. Tudi za Koroško bom te tri zle napake zaporedoma razmotrival.

To troje zlo, ki se nahaja po celem našem cesarstvu, se glasi: uradništvo, vojaštvo in šola. Gospodje se bodo morda čudili, da štejem šolo za zlo, ko sem vendar preje rekel, da je bila šolska postava zelo koristen in potreben zakon in je še danes. Toda to postavo so naredili ljudje, ki so imeli sicer dobro voljo pa mnogo premalo smisla, da bi bili napravili tako postavo, ki bi se bila lahko prilagodila posameznim deželam.

odgovoriti na to vprašanje... Njegova leščerba je slabo razsvetljevala stolpovo izbo. Motno doneči glasovi zvonov so se bili porazgubili po mraku; presledkoma je zadonelo iz cerkve petje kakor tiho mrmranje, nočni veter pa je premikaval vrvi, privezana k železnim zvončevim kembeljom.

Starček je naslonil sivo glavo, po kateri so rojile neskladne misli, na prsa. „Tropar³ pojo!“ — je mislil starček in videl tudi sebe spodaj v cerkvi. Na koru je zapelo deset otročjih glasov. Stari svečenik, pokojni oče Naum, zapoje s tresočim glasom; nad sto glav se priklanja kakor zrelo klasje ob vetru in se zopet dviga... Ljudstvo se prekrizava... Sami znani obrazi, a vsi so že ranjki... V mislih gleda strogo obličje očetovo, poleg njega stoji starejši brat, v isti vrsti z očetom ter se prekrizava globoko vzdihajoč. Tam glej, je tudi on sam, cvetoč od zdravja in krepke sile, poln upanja v bodočo srečo, v radosti življenja... Kje je zdaj ta sreča? Starčkove misli so vzplamtele kakor ugašujoči plamen, ki še enkrat vzplapola ter z žarko lučjo posveti v vse kotičke preživelega življenja... Samo neskončne težkoče, skrbi, gorje... Kje je tista sreča? Bridka usoda je zarezala gube na mlado lice, skrivila je njegovo hrbenico, naučila je tudi njega vzdihati kakor starejšega brata...

In glej, tam sredi kmečkih žensk stoji s ponižno sklonjeno glavo njegova „mlajša“. Dobra žena je bila, nebeško kraljestvo. In veliko težav je morala prestati ubožica!... Ali je res potreba, da delo, da neskončno, in neprestano gorje

³ Tropar je velikonočna pesem: Kristus je vstal od mrtvih.

Ne morem trditi, da bi imeli na Koroškem premalo šol. Kar se tiče slovenskega dela Koroške, ki ga imam čast zastopati, imamo skoro ravno toliko šol kakor gostilen.

Tudi nikakor ne trdim, da ni potrebno, novih šol graditi, kajti šola ni nič drugega ko nadaljevalna vzgoja otrok, ki odrastejo vzgoji starišev.

Jaz sem kot deželni poslanec svojega volilnega okraja v slovenski Koroški 13 let javno zagovarjal in zastopal želje slovenskega prebivalstva v šolskem oziru, toda žalibože bil sem vselej od vladajoče nemške ošabnosti — oprostite mi, rekel bi skoro — vsled brezobzirnosti nemškonacionalne večine javno zasmehovan. Tako se namreč godi, ker imamo na Koroškem jako čudno volilno postavu, vsled katere ne more tretjina slovenskega prebivalstva, koroški Slovenci, poslati primerne zastopstva v deželni zbor. Pomislite, gospodje! Tretjina prebivalstva ima samo dva zastopnika, vseh poslancev je pa 44.

Deželni volilni red je tako sestavljen, da nam za sedaj ni bilo mogoče poslati več poslancev v deželni zbor. Čudno je, da vlada na Koroškem ne ve, da mora braniti tistega, ki je bolj slab. To ravno je prekletstvo v Avstriji, da pri nas vedno branijo močnejšega, kdor pa skoraj nič nima, mu hočejo še tisto malo vzeti, kar ima.

Koroški Slovenci imajo torej v koroškem deželnem zboru dva zastopnika in ta dva ne premoreta nič proti večini deželnega zbora. Večina si je torej, vsaj v prejšnjih letih tako uredila, da me je pustila po poslovniku dvakrat govoriti in, ko sem bil s svojim drugim govorom pri kraju, so prišli nasprotniki in me pričeli zdelavati, ker so vedeli, da se ne morem več braniti in ne dobim več besede. Moji predlogi so bili popolnoma nedolžni in pravični. Zahteval sem, da se poučujejo otroci slovenskih starišev v slovenskem jeziku, da naj se uči nemški jezik na podlagi slovenskega učnega jezika in naj se vpelje šestletna učna doba z obligatno ponavljalno šolo. Prosim, če niso to zahteve, katere zamore vsak pošten nasprotnik sprejeti, potem se pa sploh vse neha. Toda celih 13 let je bil moj glas vpijočega v puščavi in po pregovoru: „Kdor ima škodo, mu ni treba skrbeti za zasmeh“, sem bil tudi jaz deležen zasmehovanja v veliki meri. Pretrpel sem vse, ker Bog je že vedel, da mi mora dati precejšnjo mero telesne obsežnosti, da ložje prenašam vsakovrstne napade.

Zdaj je pa prišel, trinajst let pozneje, moj prebrisani tovariš v deželnem zboru, profesor dr. Steinwender, ter je stavil v deželnem zboru ravno tak predlog, kar sem jaz zahteval že skozi trinajst let leto za letom. Izpustil je seveda samo moje jezikovne zahteve. Ker je stavil predlog, je bil tudi enoglasno sprejet v šolskem odseku. Ta predlog je bil torej sprejet v koroškem deželnem zboru enoglasno, odposlali so ga v deželni šolski svet, da ga preštudira in jaz sem radoveden, kakšen obraz bo naredila naša deželna vlada k temu predlogu. Za predlog ne bo lahko mogla biti, proti njemu se tudi ne bo mogla izreči, dr. Steinwenderja tudi ne bo mogla lahko odbiti, ker je pridobil s svojim predlogom mnogo zaupanja med volilci. Vidite torej! Kar sem jaz zahteval celih 13 let, so zametavali, češ, da je neumno.

uničuje žensko lepoto? Oči postanejo kalne in izraz večno topega strahu pred nepričakovanimi udarci življenja spremeni veličastno krasoto mladence... Kje je njegova sreča? Le sin mu je ostal, sam, upanje in radost njegova, a zaslepila ga je hinavščina ljudi... Vzkripelo in razgrela se je pri tem starčkovo srcé. Zatemneli obrazi svetih podob pa zro nemo na človeško gorje in krivice ljudi...

Vse to je minilo, vse je daleč za njim... In sedaj je ves njegov svet ta stolpova izbica, kjer tuli veter v temi, premikaje vrvice zvonov... Bog vas sodi, Bog sam! — je šepetal starček ter sklonil niže sivo glavo, po licu pa so spolzele vroče solze.

— Mihejič, hé Mihejič! Kaj, si menda zaspal? — je zakričalo od spodaj.

— Ka-aj je? — je odvrnil starček ter hitro stopil na noge... Moj Bog, ali nisem morebiti zares zaspal! Nikoli v življenju še nisem doživel take sramote.

In Mihejič je zgrabil hitro, z vajeno roko, po vrveh. Spodaj so se kakor mravlje pregibale množice kmetov. Zastave, bliščeče se v zlati tkanini, so zaplapolale v zraku. Procesija se je jela pomikati okrog cerkve, kvišku proti Mihejiču pa se je dvigal radosten klic: Kristus je od mrtvih vstal!

Kakor val je odmeval ta klic v Mihejevi duši... Zazdela se mu je, da ognji voskovih sveč plapolajo močnejše, da se je brezštevila množica silneje vzvalovala, zastave so letale v zraku semintja, vstali veter pa je zajel valove

Vaše zdravje

si ohranite! Oslablost in bolečine izginejo, Vaše oči, živci, mišice, kite se okrepijo, spanec ozdravi, Vaše splošno zdravje se zopet utrdi, ako rabite Fellerjev fluid z znamko „Elza-fluid“. Dvanajsterica za poskušnjo 5 kron franko. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elza-trg št. 67 (Hrvatsko).

V vsaki hiši

lahko izostanejo ve-
like neprijetnosti pral-
nega dneva, ako se namoči perilo že na
predvečer s pralnim praškom ki popolnoma

izloči vso nesnago.
Pralni prašek je
predmet zaupanja,
kajti lahko je pona-
rejen in težko je

ponaredbo dognati.
Ako kupite izdelek trdke, katera Vam za
pristnost jamči, tedaj boste gotovo prejeli
zanesljivo pralno sredstvo. Ponarejeni pralni
praški (prah iz mila) sicer tudi dobro
čistijo, a uničijo v kratkem času vsako perilo.
Najboljši in najzanesljivejši pralni prašek je
vsekakor

Schichtov
pralni ekstrakt „Ženska hvala“.

Sedaj je pa stavil eden izmed prvih mož nemško-
nacionalne stranke ravno isti predlog in morajo
mu priznati, da je pameten.

Tukaj ne morem govoriti na dolgo in široko
o šolskih zadevah na Koroškem, ker sem govoril
o tem že velikokrat v državnem zboru. Saj bi
šlo na Koroškem v šolskih zadevah vse dobro,
samo ako bi imela vlada dobro voljo.

Radi ljudskih šol v Strojni, v St. Danijelu in
v Vogrčah in radi 40 prošelj in rekurzov, katere
so že leta 1888. ali celo leta 1885. vložile sloven-
ske občine na ministerstvo v zadevah slovenskega
ponka na ljudskih šolah, radi teh stvari sem bil
nešteto krat v ministerstvu. Gospod naučni mi-
nister grof Stürgkh mi je v državnem zboru za-
trjeval, da je njegova miznica prazna. S tem je
hotel povedati, da je priden delavec. V zadevi
šol, katere sem ravno imenoval, so se mi dajale
v ministerstvu najboljše obljube in zatrdila. Reklo
se mi je: Prošnje in pritožbe so opravljene, so
postavne in se bodo rešile v najkrajšem času.
Vprašali so celo dotičnega poročevalca telefonično,
kako veliko je že naredil? Po dolgem čakanju
je slednjič res prišel odgovor, toda ravno na-
sproten, kakor so mi pa prej v ministerstvu obe-
tali. Od tega časa ne smatram ministerstva za
uk in bogočastje nič več za urad, ki je zmožen
poslovati samostojno, ampak je samo izvrševalna
oblast koroškega deželnega šolskega sveta in iz-
vršuje samo povelja, katera mu daje koroška
šolska oblast. Sedaj imamo od prejšnjih 16 slo-
venskih šol imamo samo še dve. (Medklici: Čujte,
čujte! — Poslanec Nagele: Jih boste že zopet
dobili!) Da, moj ljubi tovariš. To ne gre tako,
kot bi pihnil! (Poslanec Nagele: Gre pa vendar!)
Mora iti, ne kot da bi šlo, ampak jaz vam po-
vem: Mora iti, ker tak sistem, kakor ga imamo
sedaj v slovenskih šolah na Koroškem, je nena-
raven (pritrjevanje) in država in vlada ne bo
mogla takega izrodka neumnosti na Koroškem
nič več trpeti. (Živahno pritrjevanje.) Ako bi pa
kdo hotel trditi, da koroški Slovenci ne občutijo
potrebe po slovenskih šolah, moram pokazati na
pritožbe občin Strojna, St. Danijel in Vogrče.

glasov ter jih na širokih zamahih odnesel kvišku,
soglasujoč s prazniškimi zvonovi . . .

* * *

Nikoli še ni zvonil stari Mihejič tako čudo-
vito lepo. Bilo je kakor da bi prepolno srce
starčkovo prešlo v mrtvo bronovino; in glasovi
so peli, trepetali, smejali se ter plakali obenem;
spleteni v ta čudežni venec so se dvigali kvišku
proti zvezdnatemu nebu. In zvezde so vztrepeta-
le iskreneje, razgorele so se in zvoki so drhte-
li in se prelivali v nebeško harmonijo, ter iz-
nova padali k zemlji z ljubečo naklonjenostjo . . .

Močnejši bas je gromovito bučal in metal od
sebe mogočne glasove napolnive nebo in zemljo:
„Kristus je vstal!“

Dva tenorja, drhteča od zaporednih udarcev
železnih kembelnov sta ga spremljala s petjem,
radostno in zvonko: „Kristus je vstal!“

In celo majhna dva soprana sta si prizade-
vala, da ne zaostaneta za drugimi ter se vple-
tala med močnejše in radostno kot dva otročička
pela: „Kristus je vstal!“

Zdelo se je, kakor da se stari stolp trese in
guga semintja in veter, ki je vel okoli lica
cerkvenikovega, kot da bi trepetal ter ponavljal
s silnimi krili: „Kristus je vstal!“

In starčkovo srce je pozabilo na življenje
polno muk in trpljenja . . . Pozabil je stari zvonar,
da je njegovo življenje zaklenjeno v to tesno
stolpovo višino, da je sam ostal v življenju kakor
stari štor, razdejan od zle nevihte . . .

Poslušal je te zvoke, pojoče in plakajoče,
dvigajoče se k visokemu nebu in padajoče zopet

Vlada bi čisto lahko izdala tak odlok, kakor je
izrečen v razsodbah državnega in upravnega so-
dišča, ako bi le hotela.

Vidite torej, gospodje moji! Ako hočejo do-
biti koroški Slovenci šolo, ki odgovarja naravnim
potrebam in razmeram, morajo se vkljub vsem
obljubam ministerstva in vkljub naklonjenosti
gospoda naučnega ministra, katero se mu je lju-
bilo pred letom izražati v državnem zboru, vkljub
temu vsemu se morajo zatekati do najvišje sod-
nijske oblasti, da pridejo do svoje naravne in
neoporekljive pravice.

Gospodje! To so stvari, ki ne morejo dobro
vplivati na mir v deželi in na sporazum obeh
narodnosti. (Klic: Jako dobro!) Ako pa na ne-
koliko bolj krepek in bolj jedernat način izrazim
svojo nevoljo, potem se reče, da smo mi tisti,
ki „hecamo“, da smo „Hecslovinci“ in tudi moja
malenkost prištevajo k takim ljudem. Druga
malenkost je pa vedno „Kranjec“, ki prihaja na
Koroško in tukaj „heca“. Jaz poznam pa jako
mnogo Korošcev, ki so prišli na Kranjsko in tam
v resnici ščuvali. Jaz sem rojen Korošec in ro-
jen Slovenec (poslanec Zuleger: Odtod tudi ime
„Grafenauer“) in če očitajo moji nasprotniki, da
imam nemško ime, česar sicer ne morem tajiti,
a bi se mi tudi ne sanjalo ne, da bi se tega
sramoval, ne spremeni to nič na stvari, da sem
od svojega rojstva skoz in skoz s slovensko
krvjo prepojen.

Ako smem na to očitaneje kaj odgovoriti, bi
bilo edino to, da imam v sebi še eno čustvo
nemškega izvora in to je „čustvo pravič-
nosti“. Sedanji nemški nacionalci na Koroškem
pa nimajo nobenega čustva pravičnosti, ker so
k večjemu šele v tretjem rodu ponemčeni Slo-
vinci in nimajo niti nemškega, niti slovenskega
čustva pravičnosti. (Konec prihodnjic.)

Mohorjeva družba na Koroškem.

Glavno radi slabe letine nazaduje letos Mo-
horjeva družba po vseh deželah. Zlasti po vino-
rodnih krajih nazaduje ponekod občutno.

Tudi na Koroškem bo letos manj udov, kot
lani. Vendar je po mnogih farah tudi napredovala.
Sedaj še ni vseh podatkov. Pregledati je torej
mogoče stanje samo približno. Dosedaj stoji število
udov po posameznih dekanijah sledeče:

1. Beljak.

fara	lani	letos	več ali manj kot lani
1. Beljak	44	44	0
2. Brnca	48	52	+ 4
3. Dev. Marija na Zili	71	73	+ 2
4. Loče	68	64	- 4
5. Sv. Lenart	79	90	+ 11
6. Podkloster	29	33	+ 4
7. Šteben	76	—	—
Skupaj	415	356	+ 17

Manjka torej še ena fara. Doslej je napredka
za 17, do lanskega števila manjka v beljaški
dekaniji še 59 udov.

bedni zemlji, in zdelo se mu je, da ga obkrožajo
njegovi sinovi in vnuki, da so to glasovi večjih
in manjših njegovih otrok, glasovi, ki se zlivajo
v en sam kor in pojo njemu za srečo in veselje,
kojega nikoli ni videl v svojem življenju . . . In
stari zvonar je vlekel za vrvi, solze so mu be-
gale po licu in srce mu je silovito bilo v iluziji
sreče . . .

* * *

Spodaj pa so poslušali ljudje in govorili so
drug k drugemu, da še nikoli ni zvonil stari Mi-
hejič tako čudovito . . .

A naenkrat je večji zvon nepričakovano
močno vztrepetal ter hipoma umolknil . . . Za-
motani podglasovi so izginili v neskončen tresljaj,
kakor otožno glaseča se struna, katera se trese,
preliva in plače ter polagoma utihne v zraku . . .

Stari zvonar se je izmučen spustil na stol in
dve poslednji solzi ste tiho zakotalili po bednem
licu navzdol.

* * *

Hej, pošljite koga v zameno, kajti stari
zvonar je dozvonil! . . .

Smešnice.

Učitelj: „Zakaj pa bežiš v hišo, Jožek, ko
jaz mimo grem?“

Jožek: „Tečem po klobuk, da se vam morem
odkriti.“

Popotnik: „Prosim za karto.“ Uradnik
železnice: „Kam pa?“ Popotnik: „Domov.“

2. Borovlje.

fara	lani	letos	več ali manj kot lani
1. Kapla	88	—	—
2. Bajtišče	8	—	—
3. Bilčovs	109	113	+ 4
4. Borovlje	33	21	- 12
5. Glinje	28	33	+ 5
6. Št. Janž	64	78	+ 14
7. Kotmaraves	85	85	0
8. Podljubelj	36	49	+ 13
9. Sele	75	—	—
10. Slov. Plajberg	60	60	0
11. Sveče	130	—	—
12. Šmarjeta	52	69	+ 17
13. Žihpolje	54	59	+ 5
Skupaj	882	576	+ 46

Manjkajo še 4 fare. Napredek znaša doslej
46 udov, do lanskega števila manjka še 255 udov.
Nazadovale so Borovlje in to znatno, namreč 29,
36%. Vse druge fare so napredovale, največ
Šmarjeta (+ 17), potem Šent Janž (+ 14) in
Podljubelj (+ 13). Šent Janž je na celem Slo-
venskem druga fara. Prekosi jo edino še Solčava
na Štajerskem, a še to jako neznatno. Na Kranj-
skem zaostaja tudi najboljša fara, namreč Sora
pri Škofji Loki, precej daleč za Šent Janžem.

3. Celovec.

Manjka še mnogo podatkov, raditega se ne
more sestaviti pregleda. Lani je bilo v tej dekaniji
udov 478, letos jih je doslej 285. Do lanskega
števila manjka torej še 193. V farah, ki so po-
slale podatke, smo nazadovale skupno za 22 udov.
Napredovale so Škofiče (+ 3), Poreče (+ 1),
semenišče (+ 3). Nazadovale: Marijanišče (- 3),
Sv. Duh (- 3), Sv. Lovrenc (- 4). Pri starem
so ostali: Kapucini, Gospa Sveta, Hodiše, Otok.

4. Dobrlaves.

fara	lani	letos	več ali manj kot lani
1. Dobrlaves	111	130	+ 19
2. Apače	25	28	+ 3
3. Galicija	37	41	+ 4
4. Globasnica	62	49	- 13
5. Jezersko	63	59	- 4
6. Kamen	26	20	- 6
7. Št. Kancijan	120	—	—
8. Korte	26	25	- 1
9. Št. Lipš	79	44	- 35
10. Mohliče	13	15	+ 2
11. Obirsko	30	—	—
12. Ravno	30	28	- 2
13. Reberca	50	45	- 5
14. Šteben pod Juno	26	28	+ 2
15. Št. Vid	92	2	- 90
16. Železna Kapla	197	—	—
17. Žitaraves	87	83	- 4
Skupaj	1074	587	- 40

Manjkajo še štiri fare. Doslej je primanjkljaja
40 udov, do lanskega števila manjka še 477 udov.
Najbolj je nazadoval Št. Lipš, namreč skoraj za
polovico (35), potem Globasnica (13), Kamen (6),
Reberca (5), Jezersko in Žitaraves (po 4), Ravno
(2), Korte (1). Napredovala je najbolj Dobrlaves (19),
Galicija (4), Apače (3), Šteben in Mohliče (po 2).

5. Pliberk.

fara	lani	letos	več ali manj kot lani
1. Pliberk	257	—	—
2. Črna	128	—	—
3. Št. Danijel	51	52	+ 1
4. Guštanj	101	—	—
5. Javorje	27	25	- 2
6. Kazaze	45	—	—
7. Koprivna	37	34	- 3
8. Kotlje	54	48	- 6
9. Možica	126	—	—
10. Prevalje	198	189	- 9
11. Šmihel	186	176	- 10
12. Strojna	21	29	+ 8
13. Vogrče	69	70	+ 1
14. Žvabek	66	65	- 1
Skupaj	1346	687	- 22

Doslej smo nazadovale za 22 udov, do lan-
skega števila manjka še 659 udov, pet far še ni
poslalo podatkov. Največ je nazadoval Šmihel
(- 10), potem Prevalje (- 9), Kotlje (- 6),
Koprivna (- 3), Javorje in Žvabek (po 2 uda).
Napredovala je Strojna (8), Vogrče in St. Danijel
(po 1 ud).

6. Rožek.

fara	lani	letos	več ali manj kot lani
1. Domačale	20	18	- 2
2. Dvor	64	56	- 8
3. Na Dravi	26	31	+ 5
4. Št. Ilj	50	60	+ 10
5. Št. Jakob	153	137	- 16
6. Kostanje	38	—	—

fara	lani	letos	več ali manj kot lani
7. Logaves	34	34	0
8. Pečnica	25	26	+ 1
9. Podgorje	50	63	+ 13
10. Rožek	42	41	- 1
11. Lipa	17	17	0
12. Št. Jurij	37	35	- 2
13. Skočidol	52	16	- 36
Skupaj	608	534	- 3

Manjka še 1 fara, doslej smo nazadovali za 36 udov, do lanskega števila jih manjka 74. Najbolj je nazadoval Skočidol, namreč za 36, to je za 69%, St. Jakob za 16, to je za 10%, Dvor (za 8), Domačale in Št. Jurij (po 2), Rožek (1). Napredovalo je Podgorje (13), Št. Ilj (10), Na Dravi (5), Pečnica (1). Pri starem so ostale: Logaves in Lipa.

7. Spodnji Dravograd.

fara	lani	letos	več ali manj kot lani
1. Spodnji Dravograd	38	39	+ 1
2. Libeliče	62	58	- 4
3. Ojstrica	23	33	+ 10
4. Suha	29	23	- 6
Skupaj	152	153	+ 1

8. Šmohor.

fara	lani	letos	več ali manj kot lani
1. Šmohor	6	3	- 3
2. Žilska Bistrica	48	49	+ 1
3. Blače	46	37	- 9
4. Borle	47	30	- 17
5. Brdo	54	48	- 6
6. Čače	27	21	- 6
7. Gorje	28	16	- 12
8. Št. Jurij	66	61	- 5
9. Melviče	38	36	- 2
10. Št. Pavel	11	11	0
11. Št. Štefan	32	22	- 10
Skupaj	403	338	- 65

Ta dekanija je najžalostnejša. Število udov je padlo povsod, samo v Bistrici je narastlo za enega in pri Št. Pavlu je ostalo pri starem. V Gorjah je padlo za 43%, v Borlah za 36%, v Blačah za 20%.

9. Tinje.

fara	lani	letos	več ali manj kot lani
1. Tinje	42	—	—
2. Grabštanj	74	—	—
3. Sv. Jakob	10	12	+ 2
4. Št. Lipš	10	—	—
5. Medgorje	37	—	—
6. Št. Peter	33	—	—
7. Podkrnos	30	29	- 1
8. Pokrče	37	—	—
9. Radiše	61	69	+ 8
10. Slov. Šmihel	12	—	—
11. Timenica	13	15	+ 2
12. Št. Tomaž	17	19	+ 2
13. Žrelec	15	16	+ 1
Skupaj	391	160	+ 14

V tej dekaniji je doslej število udov narastlo za 14, toda do lanskega števila manjka še 231, torej čez polovica, ker 7 far še ni poslalo podatkov. Nazadoval je samo Podkrnos za 1 uda. Radiše so napredovale najbolj (8 udov).

10. Trbiž.

fara	lani	letos	več ali manj kot lani
1. Trbiž	5	5	0
2. Pontabelj	6	5	- 1
3. Rabelj	19	10	- 9
4. Vrata	0	12	+ 12
5. Ukve	45	41	- 4
6. Žabnice	29	31	+ 2
Skupaj	104	104	0

Število je ostalo torej pri starem. Pravzaprav so stare fare te dekanije nazadovale za 12 udov, toda ta primanjkljaj se je pokrili z udi, katere je nabral nek priprosto človek v Vratih, kjer poprej ni bilo udov. Napredovale so edino Žabnice, najbolj nazadoval je Rabelj.

11. Velikovec.

fara	lani	letos	več ali manj kot lani
1. Velikovec	18	19	+ 1
2. Djekše in Kneža	67	67	0
3. Gorenče	21	25	+ 4
4. Grebinj	38	36	- 2
5. Št. Jurij	26	—	—
6. Klošter	52	55	+ 3
7. Krčanje	23	—	—
8. Št. Peter	59	—	—
9. Ruda	49	48	- 1
10. Št. Rupert	114	115	+ 1
11. Šmarjeta	52	56	+ 4
12. Št. Štefan	26	29	+ 3
13. Vovbre	50	52	+ 2
Skupaj	595	502	+ 15

V tem dekanatu smo torej povsod napredovali, izvzemši Grebinj, kjer je število padlo za 2. Napredek je bil po posameznih farah majhen, skupaj pa znaša 15. Manjka še troje far. Do lanskega števila manjka še 93 udov.

12. Razne.

fara	lani	letos	več ali manj kot lani
1. Št. Pavel	12	12	0
2. Volšperk	12	8	- 4
3. Po drugih krajih	16	5	- 11
Skupaj	40	25	- 15

Lani je bilo na Koroškem udov Mohorjeve družbe 6428, letos jih je doslej 4317. Do lanskega števila jih manjka torej še 2111. Devetindvajset far še ni poslalo zapisnika udov. Po farah, ki so poslale zapisnike, smo nazadovali skupno za 109 udov. Nazadovali smo v 6 dekanijah, napredovali v 5, pri starem ostali v eni. Največji napredek je v Borovljah (46), dalje: Beljak (17), Velikovec (15), Tinje (14), Spodnji Dravberg (1). Najbolj je nazadoval Smohor (65), dalje: Dobrlaves (40), Rožek (36), Pliberk in Celovec (po 22), razni kraji (15).

Seveda ti podatki še niso zaključni. Ker prihajajo še neprenehoma novi udje in se številke lahko še znatno spremenijo. Prosimo naše poverjenike in druge somišljenike, naj nam še naberejo kaj udov. Mohorjeva družba je največja trdnjava in ponos koroških Slovencev. Pokažimo pred drugimi Slovenci, da nam je draga in da razumemo njeno važnost. Kar zamore mali Šent Janž v Rožu, bi zamogla morda še kakšna druga koroška slovenska fara. Majhno nazadovanje v kraju, kjer je število že itak visoko, nima nobenega pomena. To je od leta do leta odvisno od letine in drugih okoliščin. Slabo znamenje je pa, ako pade število kar za 30% ali še več in ako pada redno leto za letom.

Prihodnjič priobčimo razmerje udov Mohorjeve družbe po posameznih farah do števila prebivalstva. Šele iz te tabele se bo lahko razvidelo resnično stanje Mohorjeve družbe na Koroškem. V mnogih slučajih se lahko iz stanja Mohorjeve družbe sklepa na versko, narodno in politično zavednost dotičnega kraja in na živahnost delovanja.

Dr. Lénard.

Darovi.

Za podljubeljski „Delavski dom“:

530—531. Dr. Krek, Ljubljana	K 10
532. Marija Juteršek, Gotovlje	4
Angela Novakova, Sinčavas	1
533. Julija Randl, Št. Pavel pri Preboldu	3
Frančiška Šoster, Št. Pavel pri Preboldu	2
534. Julijana Cukala, Gomilsko	5
535. Jož. Kolarič, župnik, Št. Martin na Paki	6
536. Rudolf Pevec, Mozirje	2
Neška Novak, Šmihel pri Pliberku	2
Avgusta Šantel, Gorica	1
537. Marija Ograjšek, Petrovče	2

Dnevne novice in dopisi.

Knez in škof dr. Kaltner se je podal dne 3. t. m. v spremstvu č. g. dr. Jägerja v Rim k sv. očetu. Baje je to potovanje v zvezi s sanacijo centralne blagajne.

O „zadnji besedi“ g. Bega. G. Bega je moja povsem opravičena in stvarna kritika njegovega ponesrečenega Narodnega katastra Koroške spravila iz ravnotežja. Ker stvarno ni mogel odgovarjati, je začel z zabavljanjem in mi v svoji „zadnji besedi“ g. Smodeju (slovnično pravilno bi se reklo Smodeju) v „Slov. Narodu“ očital, da „slepomišim in uganjam hinavščino“. V svojem odgovoru sem namreč izrazil svoje začudenje nad Begovo trditvijo, da je bil g. dr. Brejc kdaj odbornik ali zaupnik C. M. Dr. Potovalni učitelj C. M. D. niti vedel ni, da g. dr. Brejc ni bil nikdar odbornik C. M. Dr., pa tudi ne njen zaupnik. Da bi se izvil iz zagate, v katero sem ga spravil, poroča sedaj v „Narodu“, da je bil g. dr. Brejc prej — podpredsednik celovške podružnice. G. Beg, ali so podpredsedniki podružnic že odborniki C. M. Dr.? G. dr. Brejc v resnici tudi pred dohodom g. dr. Müllerja ni bil zaupnik C. M. Dr., kakor trdi g. Beg. Naj pokaže vsaj eno pismo, ki je je pisal g. dr. Brejc C. M. Dr. kot njen zaupnik! Tudi dotičnega pisma g. dr. Brejca C. M. družbi kljub dvakratnemu pozivu g. Beg še ni objavil, ampak se zagovarja s tem, da „stvar še ni aktualna“. Kdaj pa bo, če ni zdaj? Ven s pismom, ven z dejstvi! Na tako slepomišljenje in pavšalno govorčenje ničesar ne dam! Če pa g. Beg ne bo več odgovarjal, se prav nič ne čudim; saj že v svoji „zadnji besedi“ ni imel povedati nič stvarnega, kar bi odgovarjalo dejstvom.

Fr. Smodej.

Volilno gibanje na Koroškem. Nemško-nacionalni poslanec Volbenk Dobernig, ki že

pri zadnjih deželnozborskih volitvah na Koroškem ni več kandidiral, baje tudi ni nameraval prevzeti kandidatura za državni zbor. Mož se je bil preselil v hvaležnejši kraj, med hvaležnejše ljudi kakor so nemški nacionalci v Celovcu, izmed katerih so mu nekateri zavidali njegovo politično karijero. Mož namreč nima posebnih študij, ampak se je od urednika „Freie Stimmen“ dvignil do državnega poslanca. Prodal je „Freie Stimmen“ in se preselil v Gradec k „Tagesposti“. Toda ta-le nesrečni dr. Angerer ne da nikdar miru! Ta je čutil prevroča tla v beljaškem okraju in je nameraval kandidirati v Celovcu. Ker pa je dr. Angerer bolj odkrit nasprotnik katoliške vere kakor drugi nemški nacionalci, so se ti njegove kandidature v Celovcu branili; mož jim v teku let s svojim protestantovskim kričanjem lahko precej pokvari. Da so se ga odkrižali, so prosili zopet Doberniga, da zopet prevzame kandidatura v Celovcu. Da bo stvar izgledala lepše, so ga naredili za častnega občana celovškega mesta.

V Beljaku bo kandidiral profesor dr. Angerer, zagovornik filozofije o beštiji, kot kandidat nemških svobodomiselcev. Podpirale ga bodo vse svobodomiselne nemške stranke. Poslanec Nagele baje ne namerava več kandidirati. Gotovega sklepa glede te kandidature še ni. Sline se cedijo po nji potovalnemu učitelju Schumyju. Profesorja dr. Waldner in dr. Steinwender bosta kandidirala v svojih dosedanjih okrajih.

Pomanjkanje krvi

Pristna le s to znamko — z ribičem — kot z jamstvenim znakom Scott-ovega ravnanja.

je nevarno stanje in se mora brez odlašanja odpraviti s SCOTT-ovo emulzijo, zanesljivim krepilnim sredstvom, ki je zdravniki kakor tudi bolniki vedno toplo priporočajo. Scott-ova emulzija prijetno diši in je pri tem lažje prebavna in vendar bistveno bolj učinkujoča, kot navadno ribje olje. Poskus Vas bode o tem hitro prepričal.

Scott-ova emulzija

je obenem priporočljiva za osebe vsake starosti, ki trpe na katerikoli način na pomanjkanju krvi.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 vin.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Volilni kompromisi nemških nacionalcev in krščanskih socialcev. Nemški nacionalci in krščanski socialci se pogajajo za kompromis pri volitvah. Nastopali bi skupno proti socialnim demokratom in seveda, kar zamlčijo, proti Slovincem. Nemški nacionalci so pa čisto posebne vrste ljudje. Na Nizje Avstrijskem in Češkem so takega krmprisa silno potrebni, ne pa na Štajerskem in Koroškem. Zato v svojih alpskih trobilih naglašajo, da se na Štajerskem in Koroškem ne dajo komandirati. Krščanskosocialni listi pa tožijo, ker se jih nacionalci ne marajo usmiliti. Tako najbrž iz teh kompromisnih pogajanj ne bo kruha. Izključeno pa ni, da bodo pri morebitnih ožjih volitvah med nemškimi nacionalci in socialnimi demokrati krščanski socialci zopet volili nemškonacionalnega kandidata, nemški nacionalci pa pri ožjih volitvah med socialnim demokratom in krščanskim socialcem — socialnega demokrata. Saj je nemškim nacionalcem sovraštvo do katoliške cerkve prvo in nad vse.

† Župnik Alojzij Kos. Umrli na Spod. Štajerskem pri Sv. Martinu v Rožni dolini tamošnji penzionirani župnik g. Alojzij Kos po dveletni, trpljenja polni bolezn v 71. letu svoje starosti. Rajni je bil po celem Spod. Štajerskem znan po svoji ljubeznivosti in svojem humorju. V mladih letih je bil sloveč pevec in še na stara leta je v veseli družbi rad zapel. V narodnem oziru je bil jeklenega značaja. „Kakor skala so stali pri volitvah Pohorci“, je pripovedoval včasih, ko je prišel pogovor na čase, ko so se začeli spodnji Štajerci narodno probujati in je rajni kaplanoval še na Pohorju. Izmed obmejnih Slovencev so mu bili najbolj pri srcu Korošci, katere je spoznal kot dolgoletni kaplan v Starem trgu, odkoder je rad prihajal med koroške duhovne sobrate. Dolgo vrsto let je bil naročnik in marljiv čitatelj „Mira“, v katerem je pazljivo zasledoval politiko koroških Slovencev, s katerimi je delil žalost in veselje. Posebno rad je imel dijake in jih je podpiral.

Minoli torek so ga pokopali ob obilni udeležbi ljudstva in duhovnih sobratov pri Sv. Martinu. Lepo slovo je vzel od rajnega č. g. kanonik in dekan dr. L. Gregorec, njegov rojak. Pevci, ki jih je v svojem življenju tako rad bodril, so mu zapeli dve lepi žalostinki. Blagemu pokojniku večni mir in pokoj!

Boj za šolo v Vogrčah. Dne 5. aprila se je vršila pred državnim sodiščem obravnava v pritožbi občine Blato glede šole v Vogrčah pri Pliberku. Ker je pritožbo naredil zopet g. dr. Breje, bo g. Bega zopet srce bolelo. O izidu obravnave še nismo prejeli poročila.

Letni semenj v Celovcu minoli pondeljek je bil zelo slab. Niti na zunanji ni bilo opaziti, da bi bil letni semenj. Ker je bil ta semenj preložen, zato je bil premalo znan. Vzrok je celovski magistrat, kojega skrb bi morala biti, tak semenj po časopisju predvsem v „Miru“ pravčasno razglasiti. Seveda bi dr. Metnitzu padla krona z glave, če bi dal kak razglas v „Mir“. Trpijo pa vsled nemškonalne zagrizenosti trgovci, ki so pri volitvah skoro da ne unisono volili dr. Metnitza.

Argentinsko meso. 10.000 kilogramov argentinskega mesa je zopet došlo v Celovec minulo soboto. Prodaja se po 1 K 24 vin. sprednje, zadnje po 1 K 50 vin. in po 1 K 70 vin. meso za pečenko.

Ljudsko štetje v Glinjah. V občini Glinje v Boroveljskem okraju so našli pri zadnjem ljudskem štetju 807 Slovencev in 366 nemškutarjev. Po vaseh so našli: Loka in Dobrava 76 Slovencev in nobenega Nemca, Zadole 150 (22), Kajze 35 (—), Vesca 30 (4), Glinje 105 (5), Trata 52 (41), Otrova 51 (20), Joklin 22 (4), Bajtišče 7 (—), Medborovnica 150 (192), Resnica 129 (77). — Pred 10 leti so našli v tej občini 741 nemčurjev in 352 Slovencev. Lep napredek!

Aprilova električna železnica. Prvega aprila so nemški nacionalci potegnili Celovčane. Obljubili so, da bo 1. aprila že vozila električna železnica, pa o električni železnici še ni ne duha ne sluha. „Freie Stimmen“ so vedele samo poročati, da je 3. t. m. došel prvi voz in da bodo naredili z njim v prvih dneh prvo poskušnjo.

O vremenu. V torek in sredo je naletaval po nekaterih krajih Sp. Štajerske in Koroške sneg. Pihala je mrzla burja. Spremenilo se je pa vreme po vsej Evropi. V Budimpešti je zapadel sneg, zelo visoko zlasti v Srednji Ogrski. Tudi v Sp. Galiciji je zapadel sneg in vlada občutljiv mraz. Na Ruskem vladajo uprav snežni orkani. V soboto prej je razsajal v Severnem morju strašen vihar, ki je potapljal ladje.

Umrli celovski gostilničar Roth je sporočil celovškim revežem 10.000 K in ravno toliko za obubožane celovške meščane.

Umrli je v Celovcu profesor na realki Janez Haselbach.

Ustrelil se je v nedeljo, 2. t. m., 28letni dninar A. Kofler v Št. Rupertu pri Celovcu. Kot vzrok samomora navajajo nesrečno ljubezen. Globokejšega vzroka ljudje navadno ne omenijo, in ta je — pomanjkanje vere.

Smer našega delovanja mora stremeti za tem, da se vsi sestavni deli našega naroda točno in pravilno razvijajo in vzporedno napredujejo. Edino tako nam je mogoče rešiti narod propadanja in ga iztrgati iz rok vsiljivih tujcev. Geslo: „Svoji k svojim“ naj vodi vsako našo stopinjo. Zato priporočamo vsem slovenskim rodbinam prav toplo izdelke Kolinske tovarne za kavine primesi v Ljubljani, katera se prodaja v korist „Slovenske Straže“.

Velikovec. Občni zbor našega slov. kršč. izobraževalnega društva je bil radi premajhne, skoraj rečeno, nobene udeležbe, prestavljen. Zanimivo je pa, da se občnega zbora niti vsi odborniki niso udeležili. Zeleti bi bilo zaradi razvoja društva, da se odborniki malo bolj navdušijo za društveno delovanje in tako dajo zgled drugim članom. Treba je le malo dobre volje in društvo bo vspešno delovalo.

Črna. (Igri) „Sanje“ in „Sv. Cita“ so domači fantje in dekleta na tiho nedeljo prav dobro igrali. Obe igri ste resne in verske vsebine, zato času (postnemu) primerne. Poslušalci, ki so napolnili zadnji prostor gledališke dvorane, so bili s prireditvijo jako zadovoljni. Oder je sedaj — upoštevajoč domače delo — prav lep. Gradišnikov Joško je namreč za to prireditev oder zopet obogatil za dve sliki. Na straneh zastora je naslikal ilustraciji Gasparijevi k pesmim „Naprej zastava Slave“ in „Rože je na vrtu plela“. Igri se bodeta baje ponovile velikonočni pondeljek.

Črna. (Napredni) so naši sosedje v Koprivni. Za cerkveno streljanje so si namreč naročili kanon. Ko se je isti na svoji poti v Koprivno mudil v Črni, se Črnjani niso mogli vzdržati, da ne bi poskusili njegovega glasu. Zadnje soboto so ga zapeljali na hrib, nad vasjo in oddali tamkaj deset strelcev. Naenkrat je priklicalo pokanje veliko ljudi skupaj. In začela se je

sodba. Moč poka so splošno cenili tako visoko kot ono iz dobrega možnarja. Nevarnosti pri streljanju iz tega kanona ni nikake, in zadostujeta pri tem dva človeka. Kanon je pa pravi velikan, ki meri v dolgosti dva in pol metra, odprtino ima pa tudi nad meter široko. Stane menda okoli 200 kron. Kdor pa želi še kaj več o njem vedeti, naj pride na Velikonoč v Koprivno.

Črna. V torek, 4. t. m., se je vršilo posvetovanje volilcev za občinske volitve. Postavili so kompromisne kandidate za občinski odbor.

Globasnica. Kat. izobraževalno društvo je imelo 2. t. m. občni zbor. Pred obnim zborom je predaval g. dr. Rožič o parlamentarizmu. Z zanimanjem so sledili poslušalci predavatelju, ki je naslikal važnost parlamenta v konstitucionalni državi. — Po predavanju se je vršil občni zbor. Predsednik Cirgoj je poročal: Društvo je priredilo devet iger in sicer eno v korist „Podlubljskega doma“ in eno v pomoč pogorelcem v Črni, druge pa v korist domačega društva. — Dohodkov je bilo K 10923, stroškov K 17923, torej se je doplačalo iz društvene blagajne 70 kron. Članov šteje društvo 79 in nekaj jih je še po obnem zboru pristopilo. Pri volitvah se je izvolil stari odbor. V odbor so se pritegnile tudi dve dekleti in sicer: Rozalija Greinar in Tilka Huter. Nato so domača dekleta predstavljale „Mater Doloroso“ in fantje pa: „Zdaj gre sem, zdaj pa tja“. Društvu želimo, da se še bolj živahno razvija in raste, saj delavnih moči ima dovolj.

Prevalje. (Smrtna kosa.) Umrli je v petek, dne 31. sušca, velespoštovana gospa Stermičeva, pd. Šteklava. Pogreb v nedeljo, 2. t. m., je pričel, kako priljubljena in spoštovana je bila. — Dne 2. t. m. pa je zatisnila oči po dolgi, mučni bolezni Lagojačeva mati. — Uglednima družinama naše sožalje!

Prevalje. (Ljudsko štetje.) G. števni komisar Pristov, zakaj pa ne pridete na dan s številkami? Ali imate tako slabo vest? Ali je res na Lešah 200 ljudi z nemškim občevalnim jezikom? Koliko pa jih je potem v Prevaljah — smo zelo radovedni! kako ste štel!

Prevalje. (Vzorno gospodarstvo) občine, kateri načeluje Pristov, se je zopet enkrat pokazalo v pravi luči. Župan Pristov, ki je toliko vedel govoriti ljudem o slabem stanju župniškega poslopja, je dobil sam nos. Izkazalo se je namreč, da je pokopališčna ograja, za katero ima skrbeti občina, v takem stanju, da je to sramota za občino. Pristov je tudi že dobil ukaz, da mora ograjo takoj popraviti. Župnišča ne bo treba popravljati, pokopališče pa! Torej se je Pristov zopet pošteno opekel. Čestitamo! Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade!

Prevalje. Za župniškega upravitelja (provizorja) prevajlske župnije je imenovan č. g. A. Štritof.

Št. Lipš. (Igra 26. sušca.) Skoro gotovo zaradi pač res slabega vremena ni bilo tako velike udeležbe, kakor bi jo pridnost igralk in ganljiva igra „Večna mladost in lepota“ zaslužila. Zato se je sklenilo igro še enkrat ponoviti in prijatelje že prej na to s tem opozoriti. Hvala ležni smo g. župniku Weissu, ki so nam razložili zgodovino verskih iger in tudi vsebino igre, ki se je uprizorila. To zadnje je povsod želeti, prvo pa dober nauk tistim, ki mladim duhovnikom očitajo, da si oni take „norčije“ izmišljujejo. Hvala vsigdar zvemim gostom iz Globasnice!

Iz Ukev. Dne 23. marca se je tukaj javno govorilo, da se vrši proti nekaterim osebam sodna preiskava. Zelo čudno se nam zdi, kako je mogoče, da zvedo pristaši nemškonalne stranke vse, kar se godi pri c. kr. uradih v Celovcu, še bolj pa, da vedo, kaj dela v Celovcu državni pravdnik.

Dobrlavas. (Cigani) so nas po dolgem času zopet enkrat posetili. Zanimivo je bilo gledati te močne moške postave z zarjavlimi obrazi in črnimi lasmi in očmi, kako so sedeli ali hodili ob voze, na katerih je romala zadnja nedeljo osem dni cela velika karavana skozi naše vasi. In njih žene! Saj je poznate, kako so brhke, hitre, žive, spretnosti in tudi vsiljive! Čisto kakor naši ciganki v zadnji igri „Marijin otrok“. A usmiljenja vredni so njih otroci, ki morajo pretrpeti mnogo lakote, in v tem času zlasti mraza. Saj so bili nekateri komaj za najpotrebnejše oblečeni in bosi. Pa kljub temu so bili veselih in zadovoljnih lic. Cigan je le srečen kot cigan! Prišli so le do Sinčevasi, kjer so se morali najbrž obrniti, kajti prihodnji dan so se po istem potu zopet vsi vračali tja, od koder so prišli. Od kod pa so cigani? Domovina ciganov, naših prej skoraj vsakoletnih obiskovalcev, je severovzhodna Indija, srednja in sprednja Azija. Od tod so prišli na Balkan in zlasti na Ogrsko. Večina njih potuje po svetu, nekaj se jih je tudi že obrnilo k stalnemu življenju. Vseh se šteje

Namesto 40 kron, samo 6 kron

Priložnostni nakup.

Gamsova brada

podobna jelenovi bradi, pristna, zelo lepa, 16 cm dolga dlaka, s starosrebrno Hubert-čevko, s premikajočim oklepom in vijakom, skupaj samo 6 kron. Dlaka in obroč pod jamstvom pristna. Priložnostni nakup, razpošilja po povzetju in colnine prosto izdelovalec gamsovih brad

Fenichel, Dunaj, IX., Altmüttergasse 3/VII.

Mnogo priznanih pisem.

sedaj okoli 2 milijona. Po veri so kristjani, mohamedani in pogani. Severnemci jim pravijo Tater (tatarji), Angleži Gipsies, Španci Gitanos, Jugoslovani pa jih nazivljamo cigani, od koder prihaja nemška beseda: Zigeuner, sami pa se imenujejo Roma, kar pomeni v njih jeziku toliko kakor v našem „človek“. Da bi jim bodočnost odločila boljšo usodo!

Društveno gibanje.

Občni zbor „Slovenskega kršč.-soc. delavskega društva za Celovec in okolico“ se vrši na cvetno nedeljo 9. aprila 1911 ob 3. uri popoldne v hotelu Trabesinger. *Odbor.*

Velikovec. Slov. kat. izobraževalno društvo priredi na Belo nedeljo, dne 23. aprila, igro „Divji lovec“ v korist „Slovenske Straže“. Začetek točno ob pol 4. uri s sledečim sporedom: 1. Na zdar! Koračnica. 2. Spomin na visoko Ojstrico. Valček. 3. Naprej zastava slave! 4. Liepa naša domovina. Svirajo tamburaši. 5. Pozdrav predsednika. 6. Kratek govor: „Slovenci! Ljubimo svoj narod in domovino ter podpirajmo „Slov. Stražo“. 7. Ljudska igra: „Divji lovec“ v štirih dejanjih s 23 vlogami. Po igri prosta zabava s tamburanjem. Vstopnina: I. sedeži 1 krono, II. sedeži 70 vin., stojišča 40 vinarjev. Z ozirom nato, da je prireditev v korist „Slov. Straže“, pričakuje najobilnejše udeležbe od blizu in daleč. *odbor.*

Grabštanj. Naša „Skala“ priredi na Velikonočni pondeljek ob 3. uri popoldne svoje mesečno zborovanje. Spored: Govor, petje in tamburanje. Zborovanje se vrši v prostorih pd. Sandwirtove gostilne v Grabštanju.

Ruda. „Izobraževalno, kmetško društvo za Rudo, Št. Peter in okolico“ vabi svoje ude in prijatelje društva na društveno zborovanje in gledališke predstave: „Sv. Cita“ in „Pri gospodi“ ki se bo vršilo na Velikonočni pondeljek, dne 17. aprila 1911, popoldne po blagoslovu, pri Bedeniku na Ribnici v Št. Petru *odbor.*

Sveče v Rožu. Na Velikonočni pondeljek, t. j. dne 17. aprila t. l., po blagoslovu se bode na splošno željo ponavljala lepa in ganljiva igra „Ljudmila“ z živimi slikami. Vmes petje društvenega moškega pevskega zbora in tamburanje. Opozarja se, da se je za to igro dala napraviti nalašč nova — in krasna obleka — ki docela odgovarja času, v katerem se igra vrši. Zatorej pričakujemo obilne udeležbe od blizu in daleč in so nam dobrodošli gostje, ki zadnjikrat radi slabega vremena niso mogli priti! Vstopnina za ude 10 vin., za neude 30 vin. Slovenke in Slovenci! Pridite v obilnem številu! *Odbor.*

Prevalje. Slov. delavsko društvo priredi na velikonočni pondeljek popoldne po blagoslovu pri Šteklju na Fari igro „Divji lovec“. Na sporedu je tudi govor, tamburanje, tombola in šaljiva pošta. Vstopnina: I. sedeži 1 krono, II. sedeži 70 vin., stojišča 40 vin. K najobilnejši udeležbi od blizu in daleč vabi *odbor.*

Največja trgovina z oblačilnim blagom v Celovcu.

Zaradi poznejše oddaje trgovine redka prilika: Akoravno se je zadnji čas blago silno podražilo in se bo še veliko podražilo, prodajam od 10. februarja 1910 začeni blaga za več kot 250.000 kron pod tovarniško ceno. Za trgovce in krošnjarje, krojače in šivilje še poseben popust. Prosim za obilni obisk. Z odličnim spoštovanjem

Anton Renko, posestnik,

ogel Kramerjeve ulice in Novi trg v Celovcu.

Književnost in umetnost.

Srce Jezusovo vse hvale najbolj vredno; 21 pesmi na čast presv. Srcu Jezusovemu uglasbil Frančišek Kimovec, odobril čast. kn. škof. ordinariat v Ljubljani. — Cena partituri K 240, glasovi po

Poživiljenje krvnega obtoka, pospeševanje živčnega delovanja, utrjenje kože proti prehlajenju
se doseže, če rabimo

Za umivanje glave, ust, oziroma zobov
in za olepšanje polti
je neobhodno potrebno

Diana-francosko žganje.

Vaš zdravnik

Vam rad priporoči Diana-francosko žganje vsled njegovega razkužilnega in hkrati oživljajočega učinka, kojega glavni vzrok je primes — Mentola. — Glavna snov Diana-francoskega žganja je najfinejši, dvakrat ohlajeni vinski destilat.

Zgorajšnja varstvena znamka Vas ščiti pred prenearedbami. Zahtevajte pri nakupu le pristno Dianafrancosko žganje in pazite na to, da bo imela steklenica vtisnjeno ime „Diana“, zamašek in plomba z gornjo varstveno znamko.

Domač prijatelj

v pravem pomenu besede se sme imenovati naše Diana-francosko žganje vsled svojega izvrstnega učinkovanja in svoje mnogostranske porabljivosti. Cena male steklenice K — 50, srednje steklenice K 120, velike steklenice K 240. Dobiva se povsod, kjer ne, naravnost od tovarne francoskega žganja, društva z o. z., **Dunaj, I., Hohenstaufengasse 3r.**

50 vin. Katoliška Bukvarna v Ljubljani je pravkar v zelo lepi obliki izdala hvalevredno zbirko, katera obsega 21 napevov in sicer: 6 mašnih, 11 raznih, 3 blagoslovne in 1 slovesno hvalnico 150 psalm; veličastna skladba za slovesne prilike. Skladbe so zložene v cerkvenem duhu, se odlikujejo po izvirnosti in navadnim zborom po deželi ne bojo delale prevelikih težkoč. Kimovec spada v vrsto srečnih skladateljev, kojih skladbe nimajo samo glasbene vrednosti, ampak jih pevci tudi radi pojo. Zbirka se naroča pri Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Kaj je novega po svetu.

V slovenskem jeziku uradujejo v Ameriki. „Glas Naroda“ (amerikanski slovenski list) poroča: Mestni urad v Indianopolisu v državi Indijani je izdal v slovenskem jeziku ukaz na slovenske stranke, da ne sme v eni sobi spati več oseb kakor dve, ako je soba zadosti velika in zračna; sicer sme spati samo ena oseba v sobi. V Ameriki se torej uradi poslužujejo slovenskega jezika, v slovenskih deželah, v stari domovini, pa so celo državna oblastva, da ne govorimo o mestnih uradih v Celovcu, Celju, Mariboru, Ptuj in drugodi, ki nečejo poznati slovenskega jezika.

Če nočete biti oškodovani, tedaj zahtevajte čistita gospodinja pri Vašem nakupovanju izrecno „pravi“ :Francov: pridelatek za kavo“ s tovarniško znamko „kavni mlinček“ in prepričajte se, ako je tudi res pravi z kavim mlinčkom, zakaj iznova se pojavljajo kavini surogati v zabojčkih in zavojih, kateri so „pravemu“ :Francu: na zunaj jako slični in katerih oprema je ponarejena, s katero vrsto pa bi ne mogli biti nikdar tako popolnoma zadovoljni kakor z znanim „pravim“ :Francom:.

„Klub slov. amater-fotografv“ v Ljubljani. Kot ustanovni član „Klub slov. amater-fotografv“ je pristopil s prispevkom 100 K g. Ant. Kanc, trgovec s fotograf. potrebščinami, ter s tem podprl mlado društvo, ter ga isto svojim članom najtopleje priporoča.

Svetujemo Vam, da revmatične in protinske bolezni v križu in po udih, trganje v ledjih, ne zanemarite. Dvanajsterica za poskušnjo Fellerjevega fluida z znamko „Elza-fluid“ stane samo 5 kron. Učinkljive prvine rabarbarakorenine, ki pospešujejo preosnovo, tedaj izboljšujejo kri, vsebujejo bolečine utehajoče, tek pospešujoče, krč olajšujoče Fellerjeve odvajalne rabarbara-kroglice z znamko „Elza-kroglice“. 6 skatel franko 4 krone. Razpošilja E. V. Feller v Stubi, Elza-trg 67 (Hrvaško).

Prva češka splošna delniška družba za zavarovanje na življenje v Pragi, katera ima svoje generalno zastopstvo za jugoslovanske dežele v Trstu, ulica Donizetti 5, je kupila te dni na najlepšem prostoru naše slovanske Prage tri hiše, kjer si sežida svojo lastno palačo. Vsi češki listi so poročali o tem kot o posebno razveseljivem dogodku, in sicer z ozirom na jako lepi razvoj te edine slovanske delniške zavarovalnice, kakor tudi z ozirom na pravi pomen nakupa teh poslopij, ki se nahajajo na izvanredno važnem kraju, kar se tiče položaja in tudi njihovih velikosti. Kupnina znaša nad 2.100.000 kron! Vse tri hiše bodo podrti in omenjeni zavod si sežida na njem mestu s prav znatnimi stroški lastno, krasno in veliko palačo. Ta palača bo res krona vseh dosedanjih novih poslopij na Prikopih ter na trgu Sv. Vavla, služila bo pa tudi v okras cele Prage. Nakup omenjenih hiš je zelo ugoden,

Zaloga
sukna, platna,
modnega in
manufakturnega
blaga.

Franc Souvan sin, Ljubljana

Mestni trg št. 22 in 23.

Manufakturna veletrgovina.

Narodno podjetje.

Največja zaloga
preprog.

Popolne opreme
za neveste.

: Hotel Trabesinger v Celovcu : Velikouška cesta št. 5

se priporoča

potnikom, ki prenočujejo v Celovcu.

Tukaj najdejo lepe, snažne in po zimi zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne jedi, dobro pijačo po ceni.

Veliko dvorišče za vozove in tri hleve za konje.

Za zabavo služi

kegljišče, po zimi zakurjeno.

Po leti sedi na senčnatem vrtu.

V tem hotelu najdete vsak dan prijetno slovensko družbo, posebno v sredah zvečer.

Velike dvorane za shode in veselice.

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus. Lastnik: Ivan Millonig.

saj se je potegoval za nje z vso silo tudi nemški velekapital, ker so dani v popolni meri vsi pogoji, da se bo prav dobro obrestovalo novo poslopje.

Kaj je

kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

Zveza „Marijin dom“ v Trstu. Slovenskim dekletom, ki prihajajo trumoma za kruhom v Trst, posvečuje posebno pažnjo in skrb zveza „Marijin dom“. Zveza „Marijin dom“ pripravlja 800 članicam Marijine družbe svetišče, shodnico in zavetišče v slučaju brezposelnosti, bolezni in starosti. Nakupila je v to svrhu zemljišče s hišo za 40.000 kron. Polovica te svote je še na dolgu. A kje še denar za zidanje svetišča in shodnice? Zveza „Marijin dom“ je ustanovila letos v ulici S. Francesco št. 15. I. nad. „Zavod sv. Cite“, zavetišče za brezposelna dekleta. Zveza, ki zasleduje tako svete in plemenite cilje, gotovo zasluži, da jo uvažujete in podpirate. Živimo v dobi, ko se tolike pozornosti obrača na slabotnega otroka, v dobi, ko smo začeli zavzemati se za svoje na tujem živeče rojake, da se nam ne poizgube. Taki otroci so naša neizkušena dekleta, katera je potreba in mnogokrat žalibog tudi lahkomišelnost odtrgala skrbnemu

materinemu varstvu ter je poglala v velikomestno življenje, kjer brez nadzorstva in prepuščena sama sebi kaj lahko zgube vero, poštenje in narodnost. Rojaki! Trkamo na Vaša krščanska in rodoljubna srca. Z malim darom in s priporočilno besedo pomagajte nam pri rešilnem delu!

Darovi za „Društveni dom“ v Žitarivasi so darovali:

Marija Kajzer, Malčape 20 kron, Jožef in Anton Kampuš, Malčape 5, Janez Petek, Žitaravas 5, Jožef Kurat, Žitaravas II. dar 4, Ivan Slanič, Mlinče 2, Jernej Plantev, Dule II. dar 5, Miha Karničar, Dobrova 10, Saplotnik Martin, Malčape 2, Čisti dobiček od veselice dne 19. svečana 24, Ivan Pečnik, Lepen 1; Vlč. gg. Franc Muhl, župnik, Žihpolje, 2; Franc Vuk, Kotmaravas 1; Janez Boštjančič, župnik, Kamen 8; Jožef Svaton, župnik, Št. Vid 2; Plavc Pavel, Prabor 1, Gašpar Brienc, Selo 4, Gašpar Hobel, Pogrče 1, Andrej Mičej, Rikarjavas 1, Jožef Habic, Št. Vid 1; Matevž Niemc, Žitaravas 4 K. Lepa hvala! Živeli nasledniki!

Tri ovce na pašo

bi rad oddal do jeseni proti primerni odškodnini. Kdo? Pove uredništvo „Mira“.

Josip Mesesnel, posestnik na Gočah, p. Vipava, Kranjsko, ima več rožmarina naprodaj.

Loterijske številke 1. aprila 1911:

Gradec	84	12	82	54	38
Dunaj	2	42	68	17	38

Tržne cene v Celovcu

8. malega travna 1911 po uradnem razglasu:

B l a g o	100 kg				80 litrov (biren)		
	od		do				
	K	v	K	v	K	v	
Pšenica	—	—	—	—	—	—	
Rž	19	—	19	50	11	18	
Ječmen	21	54	21	85	11	50	
Ajda	—	—	—	—	—	—	
Oves	18	—	19	42	6	60	
Proso	—	—	—	—	—	—	
Pšeno	—	—	28	57	18	—	
Turščica	—	—	—	—	—	—	
Leča	—	—	—	—	—	—	
Fizola rdeča	—	—	—	—	—	—	
Repica (krompir)	—	—	9	33	4	20	
Deteljno seme	—	—	—	—	—	—	
Seno, sladko	6	—	6	50	—	—	
„ kisló	4	—	5	—	—	—	
Slama	3	50	5	—	—	—	
Zelnate glave po 100 kosov	—	—	—	—	—	—	
Repa, ena vreča	—	—	—	—	—	—	
Mleko, 1 liter	—	24	—	26			
Smetana, 1 „	—	60	1	20			
Maslo (goveje) . . . 1 kg	2	80	3	20			
Surovo maslo (putar), 1 „	2	80	3	40			
Slanina (špeh), povoj, 1 „	2	20	2	40			
„ surova, 1 „	1	90	2	—			
Svinjska mast . . . 1 „	2	20	2	30			
Jajca, 1 par	—	14	—	16			
Piščeta, 1 „	2	80	3	40			
Race	—	—	—	—			
Kopuni, 1 „	7	—	9	—			
30 cm drva, trda, 1 m ² .	3	—	3	40			
30 „ „ mehka, 1 „ . . .	2	60	3	—			
Ž i v i n a	Počrez		100 kilogramov		Priglalo	Prodalo	
			žive vage				
			zaklana				
	od	do	od	do			
	v k r o n a h						
Konji	200	800	—	—	160	—	
Biki	224	—	—	—	1	1	
Voli, pitani	680	—	—	—	4	2	
„ za vožnjo	240	620	—	—	54	28	
Junci	348	492	—	—	34	18	
Krave	274	616	—	—	64	32	
Telice	260	380	—	—	26	9	
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	—	
Praseta, plemena	20	76	—	—	346	210	
Ovce	—	—	—	—	—	—	

Lepo posestvo naprodaj!

Vsled smrti vdove Marije Schneeweis se proda lepa **Kosova kmetija v Tucah** na Radišah. Hiša, hlev, čez 81 oralov sveta, zaraščeno gozd, polje na ravnam in rodovitno. Cena primeroma nizka! Natančnejše podatke daje g. **Lambert Miklavc**, pri Gurnjaku v Tucah, pošta Žrele-Radiše.

Za polovično ceno

v najlepšem kraju blizu **Beljaka ob Osojskem jezeru** je **restavracija**, ki ima kopališče ob jezeru in lastne ladje, lawn-tennis-prostor, lep senčnat vrt z vso opravo, 1400 m² obrežja, postajo za vlak in parobrod, ter nese 1650 kron najemnine samo poletni čas, **takoj naprodaj** samo za 25.000 kron; gotovine je treba le eno tretjino. Več pove **Scheriau, Celovec, Südbahngürtel št. 8a**.

1 milijon sadnih drevesc

(Odpošiljati se je začelo in se bo do začetka majnika.)

Jabolke, hruške, orehi, breskve, pravi kostanji, češnje, češplji, marelice itd. en kos od K 1.— naprej, 100 kosov jaboličnih drevesc za visoko rast od K 25.— naprej. 200.000 kosov zelo lepa drevesca za olepšanje in drevoreda, en kos od 60 vinarjev naprej. 2 milijona različnega **grmičja za olepšanje**, 100 kosov K 15.—. 20 milijonov **akacij in gladioljskih rastlin**, 1000 kosov od K 10.— do 75.—. 15 milijonov **gozdnih drevesc**: smreke, bori, hrasti itd. 1000 kosov od K 2.— do K 20.—. **Pasemska perutnina** in jajca za valjenje v 20 priznanih pasmah, tako tudi divji fazani. Na zahtevo ilustriran cenik brezplačno.

Graf Žiga Batthyány-evo graščinsko oskrbnništvo Csendlak pri Radgoni.

Brady-jeve želodčne kapljice, prej Marijinoceljske kapljice imenovane, z Marijinoceljsko Materjo božjo
kot varstveno znamko

so najboljše, več nego trideset let prekušeno sredstvo zoper vsakovrstne težave prebavljanja, gorečico, zaprtje, bolečine v želodcu, narejanje kisline itd.

Varovati se je treba pred enako glasečimi se posnemanji in ponaredbami in paziti na obstransko varstveno znamko s podpisom

E. Brady

Dobiva se v lekarnah. — V pokrajine se pošilja po lekarnarju **C. Brady**, Dunaj, I., Fleischmarkt 2/385.

6 steklenic za K 5.—, 3 podvojne steklenice za K 4.50 franko.

Naprodaj je
majhno posestvo v Svetinvasi,
na katerem se lahko redi dve do tri krave.
Naslov pove upravnništvo „Mira“ št. 12.

V zalogi **Družbe sv. Mohorja v Celovcu** je na novo izšla knjiga:

Razlaganje cerkvenega leta
(slovenski Goffine).

Priredil **msgr. Valentin Podgorc**.

Mehko vez. K 4.—, za družnike K 3.—, po pošti 40 vin. več. — Trdo vez. K 5.40, za družnike K 4.—, po pošti 40 vin. več.

Jožef Božič v Celovcu
Beljaška cesta šte. 14

prilaga svojo trgovino s **špecerijskim blagom** ter **deležnimi pridelki** kakor svojo bogato sortirano zalogo z najboljšim blagom in z najtočnejšo posrežbo.
Prečastitim župnijskim uradom priporoča patentirano posebno fino kadilo, francoski steni itd.
olje za večno luč, Naročila se tudi sprejemajo v **Pavličevi ulici št. 7**.

Louske puške

vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarniška družba

Peter Wernig,

družba z omejeno zavezo v Borovljah, Koroško.

Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Neškodljive substance za okusen in zdrav sadni mošt za malico, odpošilja proti povzetju z natančnim navodilom **Franc Hubmann**, Celovec, Strutzmannova ulica 5. Cena za 1 liter po 4 vinarje. Mnogo priznanj.

1911 Mode cefire 1911

Ročnotkane platnene in bombažaste kanafase, inlete, rjuhe, platno, krisete, damaste, brisače, žepne robce, za poletno sezono batiste, deleine, ripse, atlasaste tisk-oksforde, volneno blago za ženske in moške itd. kupite najbolj poceni naravnost pri izdelovalcu

Jaroslav Marek, tkalnica in razpošiljalnica

Bistre št. 39 pri Novem Mestu ob Metuji (Češko).

Vzorke pošilja zastoj in poštne prosto. Dopisuje se slovensko. V enem letu sem prejel 300 zahvalnih pism od Slovencev.

Mastin?

narejen po dr. pl. Trnkóczyju, je dosedaj prvo in edino **redilno in varstveno sredstvo**.
Varuje pred govejimi kužnimi boleznimi, doseže zdrave, močne opitance. Dobiva se tudi v trgovini.

Učenec,

ki je dobro izšolan, se sprejme takoj v **špecerijsko trgovino v Celovcu**. Naslov pove uredništvo „Mira“.

Pokrite vsako rano

skrbno, ker se lahko po okuženju znatno poveča.

Že 40 let se je izkazalo mečilno vlažno mazilo, takozvano **praško domače mazilo** kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pušica 70 vin. Proti predplačilu K 3.16 se pošljejo štiri pušice, za K 7.— pa 10 pušic poštne prosto na vsako postajo avstro-ogrske monarhije.

Pozor na ime izdelka, izdelovalca, ceno in varstveno znamko. Pristno le po 70 vin.

Glavna zaloga

B. FRAGNER, c. in k. dvorni dobavitelj
lekarna „Pri črnem orlu“

Praga, Mala stran, vogal Nerudove ulice št. 203.
Zaloge v lekarnah Avstro-Ogrske.

Kupi se

poni ali mulo

za trgovino. Ponudbe na uredništvo „Mira“.

Lekar- narja A. Thierry-ja balzam.

Edino pristen z zeleno redovnico kot varstveno znamko.

Postavno zavarovano.

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apothek des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

/saka ponaredba in razprodaja drugih albamov z znamko, ki lahko moti, se o sodnijskim potom zasledovalo in kaznovalo. — Nedosegljivo zdravilno sredstvo proti vsem boleznim dihal, pri kašlju, zožjenju, hripavosti, olajša katár, prsne in dišne bolezni, posebno dobro sredstvo pri influenci, želodčnim boleznim, vnetju eter in slezene, netečnosti, slabi prebavi, zapeki, proti zobobolu in ustnim boleznim, rganju v udih, opeklinami, prišču itd. 2/2 ali 6/1 ali 1 velika specialna steklenica 5 kron.

Lekarnarja A. Thierry-ja

edino pristno

centifolijsko mazilo

zanesljivo in sigurno učinkuje proti ranam, tvorom, ranitvam, vnetjem, uljesom, odstrani vse tuje reči iz telesa in prihrani marsikatero bolešno operacijo. Zdravilno sredstvo proti še tako starim ranam itd. 2 lončka staneta K 3.60.

Izdelovatelj: **ADOLF THIERRY,**

lekarna pri **ANGELU VARIHU**

v **Pregradi pri Rogatcu.**

Dobiva se skoro po vseh lekarnah. Na debelo v medicinskih drogerijah.

Kupci posestev, pozor!

Velekrasno in dobičkanosno posestvo, ki meri 28 oralov zemlje obstoječe iz njiv, sadnikov, travnika, vinograda in lepega gozda se takoj proda. Poslopja so zidana in v dobrem stanu. Govedi se redi 12 glav. Posestvo leži na **Štajerskem** v jako prijaznem kraju Mariborske okolice tik okrajne ceste ter ima solčno lego. Cena z vso bogato opremljeno premičnino je 25.000 kron. Več pove **Josip Sernec, pos. sin v Gradiški, pošta Pesnica, Štajersko.**

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavnica K 5.000.000.

Rezervni fond K 500.000.

Denarne vloge **4 1/2 %** od dne vloge
obrestujemo po **4 1/2 %** do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta šte. 27.

Zamenjuje in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.
Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavoje.

Eskomt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Splet, Trstu in Sarajevu.

Turške srečke. Šest zrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno vplač. po K 8.— za kom. **Tiske srečke s 4% obrestmi.** Dve zrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.